Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD, Швајцарска 1,80 CHF, Шведска 8,40 SEK, Аустрија 13,00 ATS, Грчка 180 GRD

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

24. XI 1989 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LI • 30.000 ДИН • БРОЈ 1978

ТАЈ СРЕЋНИ РОБЕРТ КОЛДВЕЈ:

У ТЕМЕЉИМА НАЈСЛАВНИЈЕ КУЛЕ СВЕТА

Ripley

Веровали или не!

СТАТУА ТЕОДЕБЕРТА

БУРГОЊСКОГ ВОЈВОДЕ, У ДВОРСКОЈ ЦРКВИ У ИНСБРУКУ, ПРВОБИТНО ЈЕ ИСКЛЕСАНА КАО НАДГРОБНИ СПОМЕНИК ПОРТУГАЛСКОГ КРАЉА ФЕРДИНАНДА. АЛИ, ПОРТУГАЛСКИ ДВОР ЊОМ НИЈЕ БИО ЗАДОВОЉАН. КАД ЈЕ ОД ИСТОГ АУТОРА НАРУЧЕНА СТАТУА БУРГОЊСКОГ ВОЈВОДЕ, ВАЈАР ЈЕ СКУЛПТУРИ САМО СТАВИО ВИЗИР НА ЛИЦЕ.

ПЛЕМЕ СПИТИ

СА ХИМАЛАЈА ЖИВИ У ВЕОМА СУШНИМ И СИРОМАШНИМ ПРЕДЕЛИМА. ЗАТО ЈЕ САМО НАЈСТАРИЈЕМ СИНУ У ПОРОДИЦИ ДОЗВОЉЕНО ДА СЕ ОЖЕНИ И ИМА ДЕЦУ. ОН УЈЕДНО НАСЛЕЂУЈЕ И ОЧЕВ ШЕШИР.

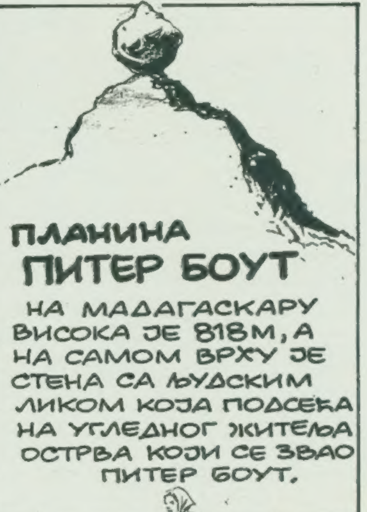

ПЛАНИНА ПИТЕР БОУТ

НА МАДАГАСКАРУ ВИСОКА ЈЕ 818 М, А НА САМОМ ВРХУ ЈЕ СТЕНА СА ЉУДСКИМ ЛИКОМ КОЈА ПОДСЕЋА НА УГЛЕДНОГ ЖИТЕЉА ОСТРВА КОЈИ СЕ ЗВАО ПИТЕР БОУТ.

ЗМАЈ

КОЈИ ЈЕ НАПРАВИО ХАРИ ГАМБАРДЕЛА ИЗ ЊУ ХЕЈВНА (КОНЕКТИКАТ, САД), ВЕЛИК САМО 15x5x5 ЦМ, НА ТАКМИЧЕЊУ У ХАМДИНУ, ЛЕТЕО ЈЕ ПУНА ДВА ЧАСА И ТО НА ВИСИНИ ОД 30,5 М.

ЗА ТЕЗГУ ОД КАМЕНА

КОЈА ЈЕ 6 ВЕКОВА СТАЈАЛА НА ГРАДСКОЈ ТРЖНИЦИ У ГРОСМОНТУ (В. БРИТАНИЈА), НИЈЕ ПЛАЋАО ПИЈАЧНИНУ ПРОДАВАЦ КОЈИ ЈЕ ПРВИ НА ЊУ ПОЛОЖИО РОБУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● амерички научник Пол Колфилд са универзитета у Алабами упозорава: маме које имају покварене зубе треба добро да размисле да ли ће пољубити своје дете јер пољупцем могу да проузрокују каријес на зубима свог малишана. Колфилдова ис-

питивања показала су да ништа мање од пољупца није опасно дување у храну, како је маме најчешће расхлађују кад хране бебу, јер се и тако преносе бактерије које доводе до каријеса.

●●● осамдесет четири године после смрти Жила Верна наследници славног писца у некој старој каси открили су досад непознате рукописе. Ради се о једном роману и збирци песама које ће ускоро бити штампане.

●●● статистичари су израчунали да сваких тринаест минута, од последица пушења, умре по један човек.

●●● у Јапану су однедавно почели текстове на дописницама да превлаче нарочитом алуминијумском фолијом: тако се преписка штити од оних који воле да забадају нос у туђу преписку?

●●● Тајванац Ли Мин Хај возио је на свом мотоциклу-рикши прасе да га прода на

пијаци, али је на километар од куће доживео тешку саобраћајну несрећу. Прасе које је прошло без иједне огреботине одјурило је право кући и кад је Лијева жена покушала да га утера у свињац, одвело је до места где је лежао рањеник. Лија су одмах пребацили у болницу, где му је живот спасен у последњем тренутку.

●●● Јохан Себастијан Бах није био само славан композитор и виртуоз на ор-

гуљама већ и фантастичан зналац карата и аутор уџбеника у коме је описао осамдесет врста игара. На жалост, књига је изгубљена.

●●● француски и дански научници произвели су нарочите филтре за водовод захваљујући којима убудуће вода више неће морати да се дезинфикује. Мембране филтра тако су осетљиве да не пропуштају чак ни честице величине десетог дела микрона.

Илустровао: Предраг Милићевић

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ВЕЛИЧАНСТВЕНО!

ВРЛО НЕОБИЧНО ТУРИСТИЧКО НАСЕЉЕ, ГОС'Н ПАТАК!
ХВАЛА ВАМ, ДРАГИ БАРОНЕ!

КАКО ВАМ ЈЕ САМО УСПЕЛО ДА ЗАВРШИТЕ РАДОВЕ ТАКО БРЗО?
ПА, ЗНАТЕ И САМИ... ОВА ИНФЛАЦИЈА...

ЕВО, ОВО ЈЕ ЈЕ-ДАН ХОТЕЛ!
СУПЕР!

А ОВО ЈЕ ДРУГИ!
СЈАЈНО!

А ШТА ЈЕ У ОНОЈ ЗГРАДИ ИЗА!

А... ТО ЈЕ ТРЕЗОР ГДЕ ГОСТИ ХОТЕЛА ДРЖЕ СВОЈЕ ПАРЕ!
ПА, ДА... НАРАВНО!
Distributed by King Features Syndicate
1-15
© 1988 The Walt Disney Company All Rights Reserved

Човек који је помирио Теслу и Пупина

О... О... О...

На Крфу, најзападнијем оству грчког архипелага, не знају за месец именом листопад. Месечеве мене мере цветањем лимунова, двапут у години. Знају да негде тамо далеко пада лишће углавном по томе што сваке године у октобру овде стижу српски ратници с потомцима и поштоваоцима сопствене историје. Стижу да се поклоне сенима преко двадесет хиљада војника који су на овим просторима, на копну и у мору, уснули бранећи отаџбину и закорачили у историју. И српску и грчку, свеземаљску.

Тако је било и овог пута. Десетак солунаца, сви већ на јуриш освојили десето десетлеће, изнова је пропутовало кроз простор и време. Међу њима и Милош Тошић, један од тројице данас живих из чувеног батаљона 1300 каплара, носилац две златне Медаље Обилића. Његова сећања сежу до првог балканског рата 1912, када је имао седамнаест година. Овде, међутим, сведочи о неким својим другим борбама, времену када је са солунског фронта 1918. као члан Војне мисије упућен, са још једанаесторицом, у САД да скупљају добровољце за одлучни бој.

Чика-Мишину причу бележим без улепшавања и новинарских интервенција, запањен фотографским памћењем човека који износи догађаје који су се збили пре седамдесетак година. Тече историја испод једне маслине на Крфу. У даљини, у измаглици топлог јесењег предвечерја, црвенела су се гола ненастањена брда Албаније. Видо је било тако близу, ћутљиво.

Одмор ратника: чика Миша Тошић на Крфу

Голуб у руци, ја на видику

„... Из Бордоа смо до Њујорка путовали бродом девет дана. Седимо у оном топлом светлом салону за ручавање а не једе нам се. Све мислимо на наше у рововима солунског фронта који се спремају за повратак у отаџбину. Можда су гладни, можда им је хладно.

У Њујорку нас Милан Прибићевић, шеф Мисије, распореди по америчким државама. Мени западне Детроит, држава Мичиген. Питао ме Прибићевић одакле сам, па кад је чуо, рекао ми да тамо у „Форду" има много Црногораца. Дочекају ме као најрођенијег и ја ти ту завршим посао, отворим „офис" с фирмом „Српска војна мисија" и вратим се у Њујорк.

Сећам се да је било рано ујутро када сам из воза изишао на станицу Гранд-централ. Куд ћу, мислим, још ми је рано до наше Војне мисије и ја се запутим пешке Петом авенијом, главном улицом која Њујорк дели на источни и западни. И стигнем ти до зграде „Њујорк тајмса". Ту нека библиотека, а у парку десетак људи и жена хране голубове. Сетим се да је ту можда и Никола Тесла, баш сам у „Тајмсу" прочитао да он ту залази свако јутро и храни голубове.

Загледам оне људе. Видим једног високог човека, мало погурен у леђима, на десној му голуб а он га левом храни. Решавам се да му приђем, кад се он изненада окрену, голуб прхну. Гледа ме без речи, на мени униформа српског официра. Приђе и пита ме чија је то униформа. Велим му да је то униформа српског војника. Причамо све на енглеском. Онда ће он мени, опет на енглеском, помало неповерљиво, и ја сам Србин. Знам, ви сте Никола Тесла. Откуд знате? Па ко не зна славног Теслу, кажем ја, а за вашу струју и изуме знам још из гимназије.

Онда ме, сада на српском, пита да ли имам времена да мало седнемо и да му причам како је сад у Србији. Како да немам. И све му потанко испричам, од Цера, преко Колубаре, албанске страхоте. Он само ћути, очи му се сузиле у танку црту па ће ми, на крају: Знате ли да сада кроз мене иде струја. Поносан сам што сам Србин... Много после сам то причао једном новинару, он пренео, али избацио оно Србин и Срби. А лист је излазио у Београду...

Апостоли јада, Прометеји наде

У Њујорк сам поново стигао после десет година, 1928, на рад у Генерални конзулат Краљевине Југославије. И одмах назовем Теслу. Једва ме је препознао, али ме је замолио да се одмах нађемо на ручку, да му причам о Југос-

ТО ЋЕ БИТИ ЈАКО ТЕШКО

лавији. Тако је почело наше пријатељство. Виђали смо се најмање два пута недељно, све до мог повратка у Београд, 1938. После ми је редовно писао, од 45 писама други рат ми однео 20...

И Михајла Пупина сам познавао, може се рећи да смо на неки начин били и пријатељи, али нисам знао за његов сукоб са Теслом. Испричао ми га је Тесла, једном. А ево шта се десило. Он се са Едисоном, Марконијем и другим научницима скоро сваког дана у пет после подне налазио на чају у Клубу научника у Петој авенији. Морам рећи и то да је Тесла био прилично наиван, то сам сâм осетио. Једном је тако на том скупу испричао како је открио бежичну телеграфију. Инжењер Маркони, својевремено Теслин сарадник, изгледа да је одмах укопчао ствар и патент пријавио као свој.

На суду је у његову корист сведочио и Михајло Пупин. Тесла прекида све односе са њим. Нико није смео ни да помене Пупиново име у његовом присуству... Онда се Пупин разболео. Уремија, гадна ствар. И сам је, изгледа, био свестан да му нема спаса па је послао свог секретара Јована Кајгановића, инжењера Личанина, у наш конзулат, код мене. Рекао му је да сам ја велики Теслин пријатељ и да ме моли да одем код Тесле да га измолим да дође и помири се с њим.

Отишао сам код Тесле, становао је у хотелу „Њујоркер" на Осмој авенији, на 34. спрату. Кад сам му објаснио разлог своје посете рекао је баш овако: О... о... о... то ће бити јако тешко. Почео сам да га убеђујем да је праштање особина великих људи а да је он несумњиво један од највећих. Пупин је озбиљно болестан, сваког момента може да умре, савест га гризе шта је урадио, што је сведочио наопако, а савест је највећи човеков судија, рекох.

... рекао је славни научник нареднику Милошу Тошићу када је овај стигао код њега преносећи му жељу једног, такође славног, научника да му дође у посету...

Тесла ћути и повремено ме загледа. Онда вели да овог момента ништа не може да одговори, али да неће целу ноћ да спава, размишљаће о томе. Иначе спавам само четири сата, рекао ми је са срамежљивим смешком, па ћу и ово неспавање издржати. Нисам ни ја спавао, чекао сам да ми се јави.

Јавио се, сећам се, око девет изјутра. Размишљао сам, рекао ми је, и мислим да су превагнуле ваше речи о праштању. Хоћете ли са мном у болницу?

Кад смо стигли у болницу, дочекао нас је управник са свим лекарима, као да је велика визита. Отишли смо заједно до Пупинове собе. Лежао је сам. Кад је угледао Теслу, мало се придигао и одмах клонуо назад, невешто покушавајући да сакрије сузе. Тесла му је пришао, пружио руку и питао: Како си мој стари пријатељу...

Управник нас је замолио да их оставимо саме. Кад је касније Тесла изишао из собе, питао сам га шта му је рекао Пупин. Ништа, само је плакао...

Сутрадан је умро Михајло Пупин. После опела у протестантској цркви, православне још није било у Њујорку, и погреба седамдесетдеветогодишњи Тесла ме је питао хоћемо ли и њега овако испратити... Умро је, јадник, сам. Био је велик научник али и човек, и у болу и у праштању..."

Чика Миша Тошић је те вечери до касно у ноћ седео испод маслине на Крфу. И море као да је било утихло над сенима „апостола јада, Прометеја наде".

Петар Милатовић

Илустровао: Брана Јовановић

ТАЈ СРЕЋНИ РОБЕРТ КОЛДЕВЕЈ

ТЕМЕЉИМА НАЈСЛАВНИЈЕ КУЛЕ СВЕТА

Он је свакако био њихов човек, потомак тих давних предака које су познавали само преко цртежа у глини и статуица што су их кришом, испод широких галабија, доносили до багдадског базара на продају. Невероватно је личио на цареве и краљеве и јунаке који су у давним временима владали том широком земљом између две реке, све до мора. Арапе из села које су звали Бибел нарочито је импресионирала брада тог Европљанина, што се у густим запетљаним праменовима спуштала чак преко оковратника кошуље. Била је то права краљевска брада, достојна само потомака те изгубљене лозе.

Он са̂м на најбољи начин дао је доказ да је предак давнашњих људи – за свега неколико дана копања у рушевинама нашао је велики зид, глазиране плочице на којима су људске очи, ноге, руке, браде као његова, оружје које никако не може да се мери са убојитим кремењачама, затим исцртани рогови бикова, отворене лавље чељусти, црвене гриве, савијени репови, зуби дивљих вепрова и ноге лаких животиња. Тачно је предосећао где ће шта наћи, као да му у крви тече то прастаро сазнање. Знао је и име том велелепном граду сахрањеном у песку. Унајмљени радници су ту милозвучну, певљиву реч одмах запамтили – Вавилон.

Осамнаест година копања

Другог августа 1897. године Немац Роберт Колдевеј, археолог с дотад невеликим угледом, шаље пријатељу писмо у коме једну реченицу подвлачи: „Ископава се Вавилон!!"

Одушевљење је било мало преурањено. Потпуно спреман, са алатом и новцем за раднике, стигао је на те рушевине, 70-ак километара јужно од Багдада, скоро две године касније – 26. марта 1899. године. Истом пријатељу из логора крај вавилонских рушевина јавља: „Копам већ 14 дана и све је потпуно успело."

Знало се који град лежи под наносима земље, као и део његове историје. Али нико се пре Колдевеја није усуђивао да почне озбиљније ископавање. Сваком истраживачу је одмах било јасно да је дужина људског живота сувише кратка да се започне и заврши такав подухват. Колдевеј је копао пуних 18 година. Пољуљане позиције Немачке на фронтовима крајем првог светског рата приморале су га да прекине радове и да се врати у Европу. Радови на ископавању Вавилона и до данас су остали недовршени.

У археологију Колдевеј је ускочио оног тренутка кад се придружио двојици америчких архитеката и пустолова на крстарењу чамцем по егејским острвима. Било му је потребно пуних 16 година да

Вековима су у ирачком песку лежали затрпани, једни крај других, висећи вртови легендарне краљице, „камен темељац неба и земље" и „пут на који непријатељ не сме да крочи". Изазов судбине прихватио је брадати немачки археолог и кренуо да открива остатке древног Вавилона

се издува по морима, у пустињама Сирије, по јужној Италији и Сицилији. Три године мировања, док је радио као наставник у једном интернату у Немачкој, омогућиле су му да свој животни сан уобличи и да се озбиљно припреми за ископавање Вавилона. Када је коначно добио благослов Берлинског музеја, и новац, без трунке сумње да ће успети, упутио се у Ирак.

Првих 14 дана ископавања, о којима је пријатељу писао са одушевљењем, били су му довољни да направи одређене прорачуне. Уверен је да се зид, дебео осам метара, чији је део откопан, протеже 300 метара у дужину. Израчунао је да у његовом подножју може да се нађе чак 37 хиљада глазираних, бојених и исцртаних керамичких плочица.

Колдевеј је већ на почетку био сигуран да, ма како копао, неће моћи потпуно да осветли славу Вавилона, коју је тај град у своје темеље, бедеме и куле узиђивао цео један миленијум.

Очекивао је да ће наћи и остатке такозваног новог Вавилона, престонице Халдејског царства, који је 626. године старе ере почео да обнавља краљ Набополасар. Његов наследник Набукодоносор Други наставио је тај посао и подигао град до размера највећих светских метропола. То је краљ који је разорио Соломонов храм у Јерусалиму и у ропство одвео 120 хиљада Јевреја. Они му никад нису опростили те злочине, али Библија није могла да остане равнодушна пред његовом величином – назвала га је „владар златног краљевства".

Вавилон је у његово време имао 300 хиљада становника. Колдевеј се убрзо уверио да је то највећи утврђени град икад саграђен у историји. Набукодоносор га је подигао да буде неосвојив и стално га је дозиђивао. Није крио понос због свог градитељског подухвата. Оставио је бројне записе на којима набраја шта је све и како градио. На свакој плочи од кречњака, површине веће од једног метра, којом је од главне капије покривен пут кроз град урезано је: „Набукодоносор, краљ Вавилона, син Набополасара, краља Вавилона – то сам ја. Вавилонски пут поплочао сам шаду-каменом за ходочашће великом господину Мардуку. О, Мардуче, господине, даруј нам живот вечни."

Злато за великог бога

Колдевеј је имао изванредну интуицију да копање започне на правом месту. То је био град са стотинама храмова, величанственим грађевинама и бедемима за које је Херодот тврдио да по њима могу упоредо да јуре два четвороперега. Глазиране и бојене опеке са цртежима људи и животиња уз остатке некадашњих зидова наводиле су на помисао да је управо ту ишао чувени пут који су Вавилонци називали Аи-ибур-шабу – „пут на који непријатељ не сме да крочи". Широк је 23 метра, данас је познат као „Улица процесије". Могло је у њој да се гледа само напред и назад, јер су је с обе стране, као у неком кланцу, затварали зидови високих зграда. С

предње стране налазила се највећа од осам градских капија, посвећена богињи Иштар. Нежноплава боја плочица којима је била обложена разливала се на сунцу. На тој плавој подлози били су рељефи бикова у природној величини, као и вавилонски змајеви „сируши" – мешавина змије и орла. Бик је био симбол бога Адада, змај врховног бога Мардука, а лавови, којих је било туште и тма по зидовима с обе стране улице, припадали су богињи Иштар. Колдевеј је израчунао да има укупно 575 тих животиња – страховит зверињак који је могао да задави сваког дошљака, а непријатељу да следи крв у жилама.

Убрзо се археолог уверио да Херодот није претеривао у описима градских бедема. Открио је и један зид од непечених опека, дебео седам метара. На раздаљини од 12 метара био је други зид, од печених цигала, дебео седам метара и 80 центиметара. Уз њега био је спољни зид дебљине три метра и 30 центиметара, а према пустињи јарак испуњен водом. Сви ти зидови били су спојени насипом, на коме је, на висини од 20,5 метара, био пут поплочан белим и црвеним мермером. Колдевеј је израчунао да је дужина одбрамбених зидова износила 18 километара.

Ту негде су се налазили и Семирамидини висећи вртови – једно од седам чуда старог света. Антички историчари с одушевљењем причају да је Набукодоносор својој прелепој краљици засадио, на неколико тераса, растиње из целог света, различите висине, које је посебним уређајима заливао водом из Еуфрата. Колдевеј открива седам сводова и закључује да су на њима сађене биљке које су својим вечитим зеленилом још из даљине усхићивале путнике.

Али, шта је према том предању о висећим вртовима прича о кули вавилонској, о том „камену темељцу неба и земље". Е-Темен-ан-Ки, како су је звали Халдејци, била је грађевина подигнута близу тадашњег корита Еуфрата. Сигурно је постојала још у време краља Хамурабија. Срушена је и подизана поново, да би је последњи обновио Набукодоносор Други. Задовољан својим послом записао је: „Мардук је наложио да вавилонској кули, која је пре мене попустила и претворила се у рушевину, поставим темеље на плећа подземног света, а врх да досегне небески свод... Успео сам да врх Е-темен-ан-Кија поставим да се такмичи са небом"...

Очевици из давне прошлости тврде да је свака од основа вавилонске куле била једнака њеној висини. Колдевеј сматра да је грађевина била висока 91,5 метара и да се уздизала на седам нивоа. На самом врху је био храм бога Мардука, покривен златом и плавим опекама. Да би досегла до неба, у кулу је морало да се узида 85 милиона опека.

Само је повлашћенима било допуштено да се попну на њен седми спрат. Херодот наводи да се у храму на врху налазио златан сто и раскошан кревет у коме је сваке ноћи једна од изабраних вавилонских жена чекала бога Мардука.

Поред куле је, по Херодоту, још један Мардуков храм, у коме су кип бога, сто, постоље и клупица – све од чистог злата. Антички историчар тврди да је све то укупно било тешко 800 талената. Колдевеј је нашао и велику патку од камена са натписом да је то мера „прави талент". Тешка је 29.68 килограма. Ако може да се верује историчару Херодоту, мада се већина његових извештаја прима с великом сумњом, Мардуков кип и остали предмети, сви од чистог злата, били су тешки 23.744 килограма.

По Библији, кула је била проклетство града. Охолим Вавилонцима бог је помешао језике да не би могли да се разумеју и они су се распршили по свету. Ксеркс је срушио кулу, а Александар Македонски је, век и по касније, покушао да је обнови. Два и по месеца његова цела армија радила је на рашчишћавању рушевина. Нису успели да ураде ништа нарочито.

Колдевеју је пошло за руком оно што није могао његов славнији претходник. Александар је овде дошао с ратом, Колдевеја је рат прекинуо и заувек изгнао одатле.

Вавилон је након тога, као и много векова раније, потпуно опустео. По други пут се остварила страшна клетва библијског пророка Исаије: „Неће се у њему живјети нити ће се ко населити од кољена до кољена, нити ће Арапин разапети у њему шатора, нити ће пастири почивати онуда. Него ће почивати овдје дивље звјери, и куће ће њихове бити пуне великих змија, и овдје ће наставити сова, и авети ће скакати онуда. И довикиваће се буљине у пустијем кућама и змајеви у дворовима веселијем."

Огњен Јаневски

СЕНЗАЦИЈА ЗАКАСНИЛА 50 ГОДИНА

НА КРИЛИМА ЉУБАВИ

Крајем маја 1987. целокупна светска штампа објавила је да је западнонемачки грађанин Матијас Руст малим авионом неометано прелетео од Хелсинкија до Москве. Међутим, он није био први коме је, и на такав начин, то пошло за руком

У предвечерје 28. маја 1987. „цесна 172" са младим Матијасом Рустом за командама нашла се над Москвом. Руст је слетео на Црвени трг поред цркве Василија Блаженог и, изашавши из малог авиона, весело махнуо запрепашћеним грађанима. Полетео је из Хелсинкија и успео да се докопа Москве. На том дугачком путу „у једном даху" остао је непримећен и тако доказао, иако му то није била жеља, да је совјетска противваздушна одбрана препуна „рупа". Министар ваздухопловства и ракетних јединица брзо је смењен, а светска штампа данима се бавила Рустовим подвигом и питањем како је то, уопште, могуће!

Руст је због своје несташности осуђен, али је после неколико месеци, на молбу западнонемачке владе и добром вољом совјетских власти, пуштен кући.

Пусти то, баћушка!

Многе новинске агенције, читаоци широм света поготову, остаће у уверењу да је Руст први извео такав подвиг. Није. Закаснио је. И то читавих 50 година!

Наша прича почиње такође у предвечерје, али 13. новембра 1938. године. И тада су совјетске границе биле недодирљиве а ваздушни простор добро чуван, мада су техничка средства била тада неупоредиво скромнија.

Руст је летео у „цесни", брзој и са модерним командама. А у предвечерје 13. новембра 1938. на ливаде колхоза села Глухово у Старицком реону Калињинске области слетео је старински једнокрилац са упорницама, склепан од делова неколико типова трофејних авиона. Звездасти мотор са елисом заглушујуће је брундао.

Колхозници који су управо прикупљали алатке и спремали се да крену у село крстили су се одакле је долетео. На крилима и репном делу није било црвене звезде, назирале су се неке нејасне ознаке.

Пилот је напустио седиште и пошао колхозницима у сусрет. Обратио им се на руском језику, али необичним нагласком.

– Ја сам Енглез! Зовем се Брајен Монтегју Гровер и сти-

гао сам из Лондона! Имам девојку у Москви!

Прва је проговорила једна средовечна сељанка.

– Пусти то, баћушка! Син ми служи у авијацији и знам шта је авион! Показивао је он мени слике! Хајде ти с нама у Селсовјет па тамо причај!

Сеоске власти нису поверовале ни у реч од онога што је Енглез испричао. Сваку сумњиву особу морали су да спроведу у реонски комитет. Разумљиво, јер – Совјетски Савез био је тада препун шпијуна, страних и домаћих.

Гровер је из реонског спроведен у обласни комитет, да би се најзад нашао у рукама московских иследника задужених за шпијунажу. Започело је даноноћно испитивање. Ко је незнанац, ко га је убацио у Совјетски Савез, одакле му авион, шта је тражио у селу Глухову?!

Већ малаксао, Гровер је понављао исту причу.

– Зашто не проверите? – питао је.

– И хоћемо, пријатељу, хоћемо.

Важно је снаћи се

А Гроверова прича била је готово невероватна.

Рођен у Фолкстону у Енглеској 1901. Брајен Монтегју Гровер успешно је завршио студије машинства, али одговарајући посао никако није могао да нађе. Како је имао и мало авантуристичког духа, позив совјетских власти упућен стручњацима широм света да дођу у Москву и помогну развитку прилично нејаке привреде учинио му се primамљив.

Гровер се тридесетих година обрео у Москви са одобрењем британске владе и совјетском визом, али није смео да напушта град. Са осталима, који су дошли из истих разлога, смештен је у хотел „Метропол" па му је извесно време живот текао искључиво на релацији хотел – Московски институт за нафту, где је, иначе, постављен као инжењер.

Временом, Руси су му се допали, а и они су њега заволели. Дозвољено му је слободно кретање јер у његове добре намере нико више није сумњао. Тако се и упознао са младом апотекарком Еленом Петровном Гољус. Дан по дан и међу њима се развила страсна љубав. Гровер је у писмима родитељима све чешће помињао Елену, али њени родитељи нису хтели да чују за Енглеза.

Оженио би се Гровер лепом Рускињом, али она није хтела да пркоси оцу и мајци.

И... дошао је дан растанка. Болан, пун суза. Гроверу је истекла виза, а совјетским властима нису више били потребни такви стручњаци. Морао је у Енглеску. Вратио се, запослио, но, живот без Елене био је празан. Донео је одлуку: мора да види девојку коју је толико волео!

То је било лако рећи, али тешко извести. Иако је Совјетима остао у лепој успомени, није могао да добије визу. Једина могућност била је да се кришом докопа Москве. Међутим, то је било строго кажњиво, а ни Москва није близу. Прво је прегрмео доневши одлуку да одлежи у московском затвору. Друга невоља, растојање од Лондона до Москве, везивала му је руке.

Коначно, синула му је идеја: ако не могу да допрем до Москве копном, могу ваздушним путем!

Гровер се уписао у аеро-клуб и за неколико месеци овладао техником пилотирања. Од уштеђевине је купио стари авион скрпљен од делова разних модела, углавном из првог светског рата и месецима га оспособљавао у хангару аеро-клуба. Уградио је додатне резервоаре за гориво како би летелица могла да превали пут до Москве, с тим што је за полазиште одредио – Стокхолм!

Аплауз за судије

Лондонски Ромео узлетео је са аеродрома Броксборн у својој земљи 3. новембра 1938. Преко Амстердама, Бремена и Хамбурга стигао је у Шведску, у Стокхолм, одморио се и продужио за Москву. У атару села Глухово у Калињинској области почело је да му нестаје горива. Морао је да слети. Налазио се надомак циља.

Немамо поуздан податак да ли је Гровер од Стокхолма до Глухова летео дан или два и да ли је уз пут слетао и одмарао се. Тек, стигао је у Глухово непримећен од совјетске ваздушне одбране и ратног ваздухопловства!

Баш као и у случају Матијаса Руста педесет година касније, совјетско руководство било је згрануто!

Гроверу је за 31. децембар заказано суђење због насилног упада у совјетску територију. У међувремену, иследници, истражни судија и јавни тужилац вишеструко су проверили причу заљубљеног Енглеза. Све се слагало. Тридесетседмогодишњи машински инжењер из Фолкстона одиста је учинио подвиг и био спреман да погине због лепе Елене Петровне Гољус!

Ствар је „провањена" и доспела на насловне странице западноевропске штампе. Британски Доњи дом се узнемирио. Најзад, 23. новембра конзервативни посланик Кајзер поставио је званично питање о целом случају председнику владе Чемберлену. Британска влада је затражила објашњење од Совјетског Савеза.

Совјети се нису много узбудили због британског захтева. Закон је закон и у Совјетском Савезу једнак је за све. Ипак, совјетско јавно мнење листом је стало уз заљубљеног Енглеза. За њега је имао симпатија и совјетски суд оличен у трочланом већу.

У препуној судници, уз присуство британског амбасадора и готово целог дипломатског кора, Гровер је, уместо са десет година робије, кажњен са месец дана затвора што је могло да се замени уплатом хиљаду и по рубаља! Судије су испраћене аплаузом.

Гровер и Елена венчали су се и настанили у Фолкстону.

Миленко Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

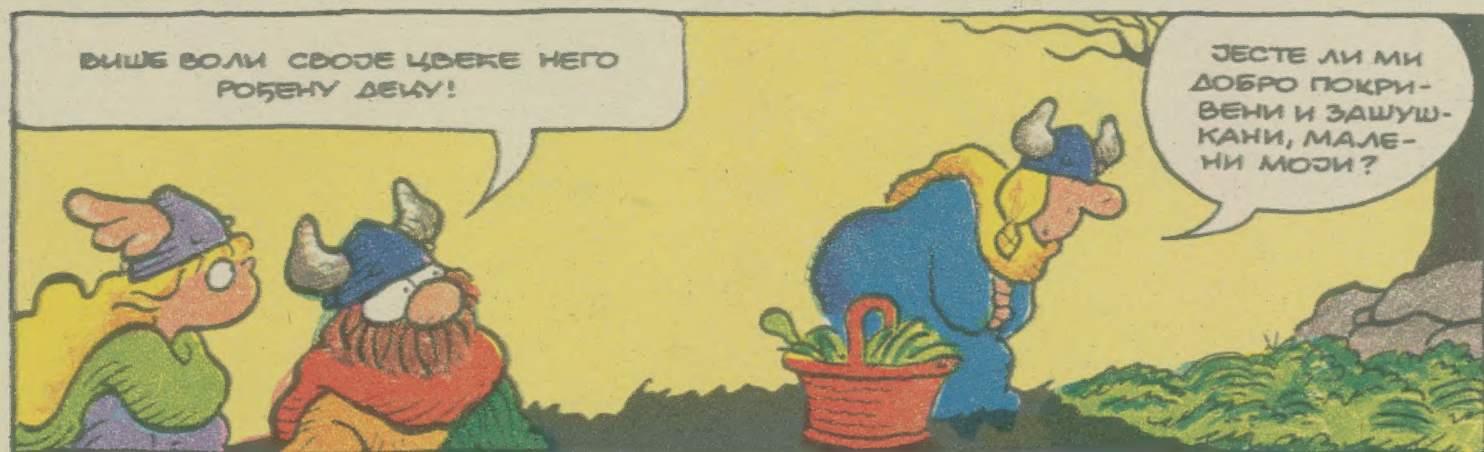

ГРАДИ СЕ ОСМО СВЕТСКО ЧУДО

ВЕШТАЧКА РЕКА ПУКОВНИКА ГАДАФИЈА

Десет хиљада радника из Јужне Кореје гради у Либији највећи водовод на свету дугачак 1.900 километара који треба песак да претвори у бујну зелену башту

Фараонски радови: на температури од 47 °C у хладу радници морају да поставе шест џиновских водоводних цеви за један сат. Пречник им је 4 метра, свака је тешка 73 тоне, а укупно их је направљено 280.000!

Када је пре три године председник Народне Арапске Џамахирије Моамер ел Гадафи у једном говору у Конгресу први пут поменувши Зелени пројекат узвикнуо у заносу: „Биће то осмо светско чудо!", посматрачи са стране помислили су да је пуковник и овога пута употребио прејаке речи. Данас је, међутим, ван сваке сумње да се у овој афричкој земљи гради највећи систем за наводњавање који су људске руке икад подигле. „Велика вештачка река" треба Либију да претвори у зелени врт. Да ли је то уопште могуће кад се зна да 90 одсто њене територије чини пустиња и да има области – као што је покрајина Фезан – у којима падне мање од 15 милиметара кише годишње, а уз то дува и гибли, сув и топао сахарски ветар?

Рудник воде стар 12.000 година

Осмо чудо света разликоваће се од осталих по томе што нико неће моћи да га разгледа ни да му се диви – биће испод земље. То је, у ствари, џиновска „слагалица" од водоводних цеви која тре-

Овде је све огромно – каже млади либијски инжењер Салем Абуцавахи – само је човек мали. Већ 1990. кроз ове подземне цеви куљаће дневно два милиона кубних метара фосилне воде извучене дубоко испод пустињског песка.

ба да испресеца земљу велику као шест Југославија.

Либија нема руднике злата, али зато има прави „рудник воде", како хидролози називају жилу слатке воде стару 12.000 година, која лежи дубоко у утроби земље, много дубље него подземне воде за које знамо. Границе овог необичног налазишта нису тачно одређене, али се зна да оно заузима најмање 220.000 кубних километара. Међутим, да би се то подземно благо извукло на светлост дана, потребни су „фараонски" радови који ће трајати годинама и стајати најмање 800 билиона нових динара! Налазиште је иначе 1960. открила америчка компанија „Оксидентал" која је овде истраживала нафту, а сматра се да је настало у време кад су кише у Сахари биле честе и обилне.

Градилиште Велике реке чувано је као најстрожа државна тајна, новинарима је апсолутно забрањен приступ. Ипак, Француз Оливије Паж успео је да од другог човека либијске Џамахирије добије дозволу и месец дана проведе на месту где се рађа вештачка река. Ево шта је забележио.

Песак у очима, песак у ушима...

„Осамсто километара јужно од Бенгазија, у близини оазе Тразербо, заронили смо у пешчану Либијску пустињу коју бедуини зову „Сунчева ковачница". Температура у хладу 47°С. Радови, упркос пакленој врућини, ужурбано напредују. Булдожер којим управља Корејац јуриша на високу стену, откида огроман блок кварца који се усијао на сунцу и убацује га у дробилицу. Од раног јутра машине копају ров дубок седам метара. У близини радници са шлемовима и белим маскама, против прашине, надгледају спуштање огромне металне цеви пречника 4 метра, тешке 73 тоне. (То је само једна од 280.000 водоводних цеви које је израдила јужнокорејска фирма „Донг Ха".) Неколико брзих маневара дизалице и огроман део спуштен је на дно рова и састављен са претходним. Ни јара, ни прашина, ни песак који је практично незаустављив и продире у све, не ометају паклени темпо рада. Корејски радници, а прича се да их у пустињи ради 10.000, морају да поставе шест цеви на сат.

– Радимо и дању и ноћу – каже Миунг Барк, шеф градилишта. – Обавезни смо да до августа 1990. године поставимо линију до Сирта, родног града пуковника Гадафија. Планирано је да водовод тада буде пуштен у рад.

У прво време до приобалног медитеранског појаса, где живи највећи део од 4.300.000 Либијаца, тећи ће дневно око два милиона кубних метара воде из фосилних налазишта. Драгоцена течност прелазиће модерним аквадуктима 1.200 километара захваљујући искључиво сили Земљине теже. Године 1991. стићи ће у Бенгази, други по величини град у земљи. Планирано је да други крак водовода полази од брда у Фезану и снабдева престоницу Триполи. Укупно ће бити 270 бушотина, бунара из којих ће се са дубине од 1000 до 1500 метара извлачити слатка вода.

Бољи од Јапанаца

Либија, наравно, никад не би могла да приступи једном овако скупом пројекту да нема нафту – само прва фаза полагања водовода до Сирта кошта 250 билиона нових динара!

– Технички гледано, Велика река је право ремек-дело, али финансијски то је прави бездан – каже један инжењер из друштва „Braun end Rut" које је израдило цео пројекат. – Проћи ће године и године пре но што систем почне да се исплаћује.

За разлику од Либијаца, странци имају изванредну прилику да на дивовском водоводу остваре велику добит. У трци ко ће добити извођење радова Корејци су претекли Бразилце и Јапанце. Показало се да је либијска одлука била више него добра јер је јужнокорејска фирма „Донг Ха" доказала и знање, и умешност, и прецизност. Њихово присуство овде у пустињи видљиво је на сваком кораку: панои, машине, цистерне са корејским ознакама и натписима. Храна им се допрема право из Сеула а имају и своје куваре. У логору Сарир чак је, одмах уз џамију, подигнута и једна пагода!

Корејци раде дисциплиновано, брзо и успешно, као Јапанци, чак и боље. У фабрици у Сариру где се праве џиновске водоводне цеви сваки комад проверава се центиметар по центиметар: грубља неравнина или мехурић ваздуха у бетону и део се одмах проглашава за неисправан и одбацује (на стотину цеви дође једна са грешком). Захваљујући томе, водовод ће моћи да издржи сваки притисак или потрес у свом дугогодишњем подземном животу, значи од 50 до 100 година. То је још једна особеност Велике реке: ниједан стручњак не може сасвим тачно да процени колико ће „рудник воде" трајати. Зато се већ сад размишља да се у прво време потрошња ограничи и вода с великих дубина штеди.

То није једина брига Либијаца. Ко ће одржавати џиновско постројење кад Корејци оду? Колико ће стварно коштати кубни метар воде из Велике реке? Предвиђања су у том погледу оптимистичка: кубни метар из срца пустиње коштаће само 6.000 старих динара према 60 милиона колико сада стаје вода из фабрике за десалинизацију морске воде.

* * *

Али, Либија заправо и нема избора – вода јој је неопходна за земљорадњу, за плантаже око Триполија и Бенгазија, воћњаке у долини Џефраим и Киренаики, велика житна поља у оазама Куфраз и Сарир која се сада заливају обртним прскалицама и које може да уништи прва пешчана олуја. Кад 1991. Велика река буде завршена, моћи ће да наводњава 850 плантажа сличних оној у Џебел Акдеру која се простире на 200 хектара и има 300.000 стабала јабука.

В. М.

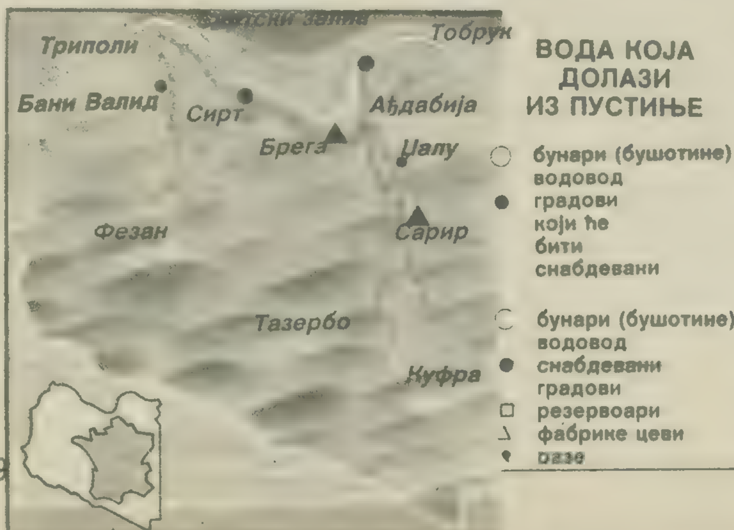

МА ШТА КАЖЕШ

НЕЗАБОРАВНОЈ МЕГИ

Тешко је избројати колико у свету има споменика магарцу, али се поуздано зна да његов блиски рођак мула има један једини и он се налази крај америчког војничког гробља у Паризу. На надгробној плочи пише: „Овде лежи прах незаборавне Меги. У току свог дугог живота ритнула је копитом два генерала, осам пуковника, седамнаест капетана, тридесет и једног поручника, 544 редова и једну немачку мину."

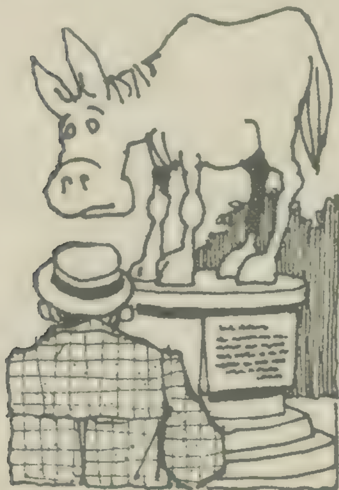

РАДНО ВРЕМЕ

Директор:
– Младићу, требало је да будете овде у 9 сати!
Новопечени службеник:
– А што? Да нисам нешто пропустио?
„Сан"

ИЗА ЛИНИЈЕ НАПЕТОСТИ

У излогу једног ресторана у америчкој држави Илиноис:

Одлично кувамо, увек смо љубазни и добро расположени, али нисмо ужурбани. Ако желите обед на брзака, продужите за Чикаго. Ово место је северно од линије напетости. Дакле, имајте

стрпљења! Док чекате, уживајте у мирису цвећа... а нас пустите да вам на миру и брижљиво припремамо јело.

ТРУБА И МОНА ЛИЗА

Када су Луја Армстронга Сачма, „Златну трубу", сигурно најбољег и најславнијег џез трубача свих времена, питали да ли му сметају музичари који немилице имитирају његов стил, он је одговорио:

– Гомиле сликара, професионалаца и аматера, свакодневно копирају Мона Лизу, а свет се и даље тиска у реду да би видео оригинал.

У WC-у НЕШТО ГРИЗЕ

Становницима градића Сент Пол у Минесоти одлазак у просторију у коју и краљ иде пешке постао је права мора. Невоље су почеле оног тренутка кад су кренули радови на канализацији. Узнемирени подземни становници, односно пацови, истерани из својих одаја нису имали куд него да и сами потраже уточиште на површини. Кренули су пут неког од многобројних отвора тако да су се грађани Сен

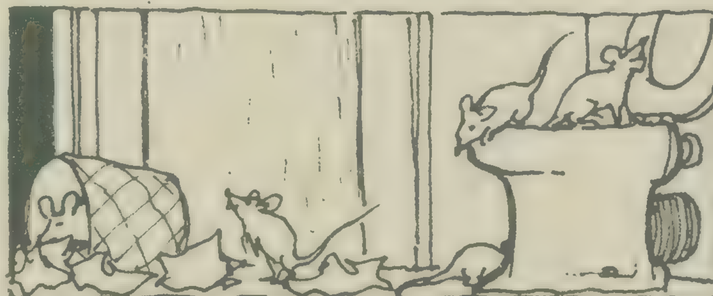

Пола све чешће сусретали с овим непријатним глодарима очи у очи (понекад су очима и зубима ових глодара били изложени и други делови тела, разумете већ, зар не?). Алармиране градске власти само слежу раменима и моле суграђане да се стрпе. Многи су се привремено, или чак и за стално, иселили из Сент Пола. Ко може да чека поновни повратак пацова у канализацију?

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

ПРЕ 1900 ГОДИНА

ДРАГИ МОЈИ, ДРАГИ НАШ

Шта су римски легионари и колонисти писали милима и драгима код куће? Судећи по налазима британских археолога, отприлике исто што се и данас пише најближима из белог света.

Староримска писма нађена су на месту некадашњег римског утврђења Виндоланда на североистоку Велике Британије и најстарији су документи икада откривени на овом тлу. С обзиром да су писана око 100. године наше ере, писма су тако рећи савршено очувана и то захваљујући чињеници да су све ове векове провела добро натопљена водом. Има их 600, изложена су у Британском музеју и сва су писана на латинском. Писма се нису макла с места на коме су састављена захваљујући чињеници да је у та прадавна времена пошта била неупоредиво спорија и неуреднија него данас.

Извесни Октавије утрошио је равно четири дрвене таблице да се у писму кући сит искука

Шта се, дакле, писало 100. године наше ере? Судећи по најдужем римском писму које је икада нађено, а за чије су писање извесном Октавију биле потребне равно четири дрвене таблице – кукало се. У Октавијевом случају кукњава се односила на јадно стање путева због кога овај није био у стању да извезе своје говеђе коже на пијацу. Пошто Октавије није имао разлога да лаже фамилију, то би могло да значи како путеви које су Римљани изградили у Британији нису увек били тако сјајни као што се данас верује.

Изненађујуће или не, тек – римски војници ретко су се у својим писмима бавили народом чију су земљу освојили. Изузетак је писмо војника који Британце помиње, али само да би устврдио како им коњица није богзна каква.

Осим писма, писале су се и учтиве позивнице за разноразна славља, рођенданска рецимо. „Настојте свакако да нам дођете како бисте нам улепшали дан", написала је 100. године Клаудија Сувера.

Међу документима нађеним на тлу Виндоланда налази се и списак војника оболелих од неке очне болести и одломак са цитатима из „Енеиде" који је, највероватније као вежбу из писања, преписало неко дете. Изгледа да учитељ није био задовољан учеником, јер је испод текста на латинском написао „неуредно".

Сачувана су и писма која су из Рима слата у колонију. Тако је нека мајка, у жељи да живот сина на том „ужасном месту" учини бар мало подношљивијим, уз писмо послала још и пар чарапа и нешто топлог веша о чему га и писмено обавештава.

М. И.

Књижевна награда

Књижевна награда „Политикин Забавник" ушла је у другу деценију постојања и стекла углед значајног југословенског књижевног признања. Из године у годину окупља све већи број аутора и издавача из целе земље.

Да подсетимо: Награда се додељује најбољем делу године за младе – роману, збирци приповедака, збирци песама, путопису или драми.

У жирију „Забавникове" књижевне награде су угледни југословенски књижевници, критичари и друштвено–политички радници. Од предложених дела одабраће најбоље које треба да буде значајан допринос југословенском стваралаштву за младе а одликује се високом естетском вредношћу, оригиналношћу и хуманистичком оријентацијом.

Награда за 1989. годину доделиће се на Дан Политике 25. јануара 1990. када се додељују и: „Политикина" награда за ликовно стваралаштво и две НИН–ове, за роман године и публицистику.

Поред награђеног дела жири ће прогласити и најуспешнијег издавача за 1989. годину и истаћи „Забавникових десет најбољих" у 1989. години.

ДОБИТНИЦИ ПРОТЕКЛЕ ДЕЦЕНИЈЕ

Књижевну награду „Политикин Забавник" до сада су добили: 1979. Гроздана Олујић за збирку приповедака *„Седефна ружа и друге бајке"* у издању загребачке „Младости" и Енес Кишевић за збирку песама *„Мачак у траперицама"*, „Школска књига", Загреб. 1980 Анто Станичић за роман *„Галебово гнездо"*, „Нолит", Београд; 1981. Љубиша Ђокић за драмске текстове *„Позоришне бајке"*, „Вук Караџић", Београд; 1982. Јожа Хорват за роман *„Операција Стонога"*, „Младост", Загреб; 1983. Милован Витезовић за роман *„Шешир професора Косте Вујића"*, „Вук Караџић", Београд; 1984. Павао Павличић за роман „Тројица у Трњу", „Младост", Загреб; 1985. Градимир Стојковић за роман *„Хајдук у Београду"*, „Вук Караџић", Београд; 1986. Палма Каталинић за роман *„Ања воли Петра"*, „Младост", Загреб; 1987. Владимир Стојшин за роман *„Шампион кроз прозор"*, „Просвета", Београд и 1988. Дамир Милош за роман *„Бијели клаун"*, „Младост", Загреб.

Како је признање „Најуспешнији издавач" установљено прве две године, до сада су га добили загребачка *„Младост"* и скопска *„Детска књига"*.

ПРОПОЗИЦИЈЕ

Право учешћа на конкурсу за Књижевну награду „Политикин Забавник" имају сви грађани СФРЈ чија су дела објављена на једном од језика народа и народности Југославије а први пут су објављена у времену од првог јануара до 31. децембра 1989. године.

Предлоге за Награду могу да достављају издавачи, друштвено–политичке организације, удружења, групе грађана и појединци, уз обавезу да за седам чланова жирија редакцији доставе по седам примерака сваког предложеног дела.

Рок за пријаву дела је 31. децембар 1989. године. Само за дела која су изашла крајем године па предлагачи нису стигли да их доставе на време рок продужујемо до 5. јануара 1990. После овог датума предлози се неће узимати у обзир

Пријаве се достављају на адресу: „Политикин Забавник", Македонска 29, поштански фах 124, 11001 Београд, са назнаком „За Књижевну награду".

ЖИРИ И РЕДАКЦИЈА МОЛЕ ПРЕДЛАГАЧЕ ДА ДЕЛА ДОСТАВЕ НА ВРЕМЕ.

ЗА ДЕЛА НА ЈЕЗИЦИМА НАРОДНОСТИ РЕДАКЦИЈА ОКУПЉА ПОСЕБНЕ ЖИРИЈЕ.

У ЛЕДЕНОЈ ГРОБНИЦИ

Олује и мећаве на новозеландским Алпима познате су по жестини. Двоје младих људи затекло је невреме испод глечера Фрањ-Јозеф. Увукли су се у пукотину и зачули потмулу грмљавину. Лед је кренуо...

Марк Скаиф и његова пријатељица Кристина Браунсон скијали су се низ велику падину покривену растреситим снегом. Нису обраћали пажњу на прве веснике олује: круг дугиних боја око Сунца и кристале леда који су, ношени ветром, падали на Новозеландске Алпе. На измаку поподнева густи облаци прљавосиве боје са златним ивицама од сунчевих зрака спустили су се ниско изнад тла долазећи с мора.

Двадесетдеветогодишњи Марк и двадесеттрогодишња Кристина дошли су на десетак дана у национални парк Вестленд да би се скијали и попели на неке од стрмих планинских врхова. То су радили кад год би имали неки слободан дан.

Марк је радио као економиста у Велингтону. Син новозеландског научника, од детињства је путовао с родитељима по свим континентима, попео се на доста европских планинских врхова и заљубио се у природу и пентрање, нарочито зими.

Кристина, која је на Универзитету у Викторији студирала антропологију, често се пењала на оближњу планину Егмонт, више пута је учествовала у спасавању изгубљених планинара и бавила се алпинизмом.

Марк и Кристина провели су недељу дана у малом планинском дому изнад глечера Фокс. Окружен величанственим врховима, лед је деловао примамљиво и невино, али је био опасно испресецан најчешће невидљивим пукотинама прекривеним танким слојем снега. Тог дана, у петак 4. септембра 1987. године, ишли су на скијама преко леда да би се попели на врх глечера Франц-Јозеф.

Шатор затрпан снегом

Угледавши облаке како се приближавају, Марк и Кристина су се чисто обрадовали: били су уморни после читаве недеље непрекидног скијања и планинарења и мало лошег времена дошло би им као поручено да одахну. Потражили су место у заветрини згодно за подизање шатора и, пошто га нису нашли,

поболи су штапове за скијање и причврстили га.

Олује и мећаве на Новозеландским Алпима познате су по жестини. Ове планине, високе око 3500 метара, природна су препрека влажним западним ветровима. У судару с планинским венцем нагомилане ваздушне струје добијају невероватну брзину. Тако, на пример, оно што је на обали мора пријатан поветарац између планинских врхова удаљених једва 25 километара добија силину урагана.

У поноћ је дувао тако снажан ветар да су се Марк и Кристина озбиљно уплашили да ће им поцепати шатор. У зору, уместо да се стиша, ветар је постао још јачи. С наочарима за снег и ушушкан у све што је могао да обуче, Марк је изишао из шатора да би га окренуо према ветру а од снега је направио и заштитни зид.

Снег је непрекидно падао и гомилао се око шатора целе суботе и током ноћи између суботе и недеље. Сваког сата излазили су на смену и учвршћивали шатор питајући се колико ће још моћи да издржи. Олуја се пред јутро стишала и, уверни да је с мећавом готово, одлучили су да изиђу из шатора затрпаног снегом.

Марк је повукао рајсфершлус на отвору и нашао се пред белим зидом. Почео је да копа тунел нагоре док се ископани снег гомилао иза њега. Кристина је од тог снега прво направила велику хрпу, а затим стала да га убацује и у шатор. Када је Марк успео да се усправи, снега је било још. Копао је до врха а затим се, као нека животињица из јазбине, извукао и погледао око себе.

Ледене оштре пахуљице, ношене ветром, лепиле су му се по челу и обрвама. Око њега је била бела пустиња из које је, реметећи ред, извиривао врх једне скије.

– Није готово, Кристина! – викнуо је. – Олуја још бесни!

И поново је почео да копа да би се што пре завукао у мекано гнездо скривено испод два метра снега. Али, снег је упадао у његов тунел и још више пунио шатор тако да је Кристина морала да се опружи. А онда је шатор, под Марковом тежином, пао и он је ножем расекао дебелу тканину и своју пријатељицу извукао напоље.

Ледени ветар, у налетима од преко 180 километара на сат, повијао их је до земље пресецајући им дах. Упадали су у снег до бутина и нису имали ни најмање наде да се извуку без својих скија од којих су две, заједно с ранцима, конопцем, пијуцима и осталим, просто ишчезле. Нису имали ништа чиме би ископали неко склониште и, још горе, и Кристинина јакна остала је у затрпаном шатору.

Да ли ће дно издржати?

После десет минута, приковани ветром и смрзнути, схватили су да, ако не желе да умру од зиме, морају што пре да нађу неко склониште. Видели су једну пукотину на неколико метара од затрпаног шатора. Пробили су се до њеног отвора: ледени зидови пукотине нестајали су у бездану. Пробијали су се кроз дубок снег све док Кристина није, у близини једне стене, угледала узану пукотину дубоку двадесетак метара. Да ли ће дно, покривено снегом, издржати њихову тежину или ће попустити и послати их у сигурну смрт?

Увукли су се између ледених громада и спустили се до плавичасте јаме таман толико простране да се у њој сместе две особе. Владала је мртва тишина. Одједном, зачули су потмулу грмљавину. То се лед покренуо и претио да њихово склониште претвори у праву гробницу.

– Није тренутак да се бринемо – рекла је Кристина не губећи живце. – Прво да се удобно сместимо.

Пре него што је напустила шатор успела је да зграби компас, батеријску лампу, вреће за спавање и душек на надуваванје. Од хране су имали само два ребра чоколаде, за пиће ништа. Ни плински решо да истопе лед и пију га.

Марк је надувао душек. Кристина је по њему поређала вреће за спавање у које су се увукли и умотали ноге у Маркову јакну. Приљубљени једно уз друго дрхтали су од хладноће трзајући се сваки пут када се лед оглашавао тутњавом и пуцањем.

Пет километара од њих четири скијаша су се вратила у планинску кућицу Амер. Знајући да су Марк и Кристина кренули на дуже камповање, веома су се забринули. Радио-везом упозорили су Алекса Милера, директора управе Националног парка. Он је био искусан алпинист а знао је и да су Марк и Кристина добро опремљени и да им не недостају ни здрав разум ни сналажљивост. Ако су остали под шатором, о њима не треба бринути. Осим тога, спасавање би било неизводљиво све док не престане невреме.

Сад или никад

Марк је свакога сата навлачио своје ледене ципеле и с муком се верао до руба пукотине да види шта се напољу дешава. Ноћ између недеље и понедељка провели су на дну пукотине цвокоћући. А онда, изненада, зрачак наде: Марк је на делићу неба који се видео из дубоке јаме угледао светлу тачкицу.

– Као да је звезда! – рекао је.

– Јесте, звезда је! – узвикнула је Кристина. – Хајдемо брзо одавде, напољу је тихо!

Марк се по ко зна који пут попео до ивице пукотине, провирио и довикнуо:

– Време се пролепшава! Брже обувај ципеле, крећемо!

Али, док је покушавала да се извуче из пукотине, Кристина је осетила слабост и вртоглавицу. Марк јој је помогао да се врати назад. Имао је жељу да без ње пође по помоћ, али то није рекао.

Те ноћи између понедељка и уторка температура се спустила на −20°C и вреће за спавање су се заледиле. Марк је провео бесану ноћ. У пет ујутру сванула је прљавосива зора без звезда. Поново је падао снег и шибао ветар. Али, било је сад или никад!

– Морам по помоћ – рекао је Марк Кристини трудећи се да делује безбрижно. – Ускоро ћемо се поново видети!

Изгледи да ће се заиста поново видети били су веома мршави.

Планинска кућица Алмер налазила се свега пет километара даље, али због безбројних опасних пукотина и видљивости смањене на свега неколико метара, Марк није могао да се спушта правим, најбржим путем. Оријентисао се помоћу компаса и на распареним скијама без штапова полако се спуштао цик-цак линијом. Често је падао.

Бела смрт

У осам ујутро с врха је угледао планинарску кућицу Алмер удаљену од њега једва петсто метара. То мало растојање прешао је за три сата. Чим је ушао у кућу, послата је радио-порука: „Марк Скаиф је стигао. Потребна помоћ за Кристину Браунсон која је остала затрпана!"

У управи Националног парка Алекс Милер је припремио хеликоптер. Чим се мало разведрило, пилот, два спасиоца и Марк узлетели су да у белој леденој пустињи потраже Кристинино скровиште. Хеликоптер је направио круг изнад леденог базена. Марк је загледао стене.

– Тамо! – дрекнуо је.

Кристина је лежала у бунилу. Осећала се веома блажено што је први симптом умирања услед смрзавања, такозване беле смрти. Бука хеликоптера који се спустио на снег сасвим близу пукотине тргла ју је и адреналин је прострујао њеним венама. Успела је прво да седне, а затим и да стане. Један од спасилаца помогао јој је да се извуче из пукотине. Подигли су је у хеликоптер. Шћућурила се на топлом седишту и насмешила се Марку.

*

Марк је напустио економију и сада студира архитектуру која му је одувек била страст. Кристина је наставила студије антропологије. Обоје живе у Велингтону и похађају Универзитет у Викторији. Сваки викенд и распуст проводе на скијама и још су заљубљени у планине.

Б. Д.

Марк и Кристина још увек су луди за планинама

ПРЕКО МОРА И У САНДУКУ

Путовања наших исељеника

Пре сто година огроман талас исељеника из наших крајева кренуо је пут оба америчка копна и тек је први светски рат за неко време зауставио сеобу. Одлазило се – макар и по цену живота

О исељеницима се много писало, нарочито онима који би пронашли златни грумен или постали славни. О оним бројнијима који су умирали у беди далеко од родног краја не зна се и не говори много, а понајмање се чуло о онима који никада нису ни крочили на жељено копно. А таквих је било доста, јер услове у којима се пловило пре сто и више година није могао свако да издржи. Баш о томе сачувало се најмање историјских трагова.

Један човек покушао је да и тај део наше поморске историје сачува од заборава. То је чувени капетан Иво Шишевић, Дубровчанин, познат колико по својим пловидбама толико и по научним радовима. Чест гост Дубровачког, али и других европских архива, капетан Иво Шишевић објавио је и сепарат „Како су наши исељеници путовали у Америку?"

Почев од осамдесетих година прошлог века годишње се с наших обала отискивало и по 50.000 људи. Најчешће сиромаси, једва су могли да плате превоз последње категорије, као што је био мали једрењак „Питер енд Сара". Дугачак око 17 метара, право је чудо како је та орахова љуска савладавала таласе океана. Али, било је наших бродара који су тада имали савремене, велике једрењаке, опремљене нарочито за превожење путника у Америку. Такви су били барк „Ђенитор Николо", власника Дубовића из Јелсе, са три катарке и 524 тоне носивости, или Бјеловучићева нава „Американа", грађена баш за пловидбе исељеника.

Пловидба као робија

Једрењацима се путовало дуго и напорно. Бродари су, пошто одређених прописа и није било, укрцавали људи преко сваке мере. За неке се може рећи да су путовали једва нешто боље него црно робље из Африке: у магацинима под палубом, уз лошу храну и још гору воду. Они слабији, а чешће су то биле жене, умирали су у мукама. Најкатастрофалнија година била је 1847. када је од 17.500 исељеника на путу страдало чак 16 процената!

Пароброди су унели преокрет. Оно што се једрењаком превањивало за месец и по паробород је прелазио за свега двадесетак дана. Тако су и путовања учестала, исељавање је узимало све више маха. У Дубровнику су у другој половини 19. века никле силне агенције – заступништва великих прекоокеанских фирми које су обављале све услуге око путовања. Слично је било и у другим градовима на обали. По новинама су почели да се појављују све чешћи и упадљивији огласи тих истих фирми – на невољи једних цветао је посао других.

Иако много брже него једрењаком, путовање паробродом није пружало задовољство. Остало је забележено сећање Мике Мољаша из села Дола код Дубровника о његовом путовању године 1900. из Ђенове у Буенос Ајрес:

„Спавали смо у просторијама с 20–30 кревета, један повише другога, а дијелила нас је дрвена ограда од боравка осталих путника. Јели смо у истој просторији на дугом столу без стољњака. Сваки је путник имао испред себе један лимени тањур и чашу. Прве смо дане јели крух који је био печен у Ђенови, а затим бисмо добили тврде колаче што се нису могли рукама ломити. Ујутро бисмо добили врућу, разводњену кафу. Конобари би донијели на стол храну за све, а ми бисмо се сами послуживали. Ручак се најчешће састојао од јухе и коњскога меса с прилогом крумпира, а за вечеру је већином био гулаш од меса што би преостало од ручка. Каткад би се добијало и слано месо с крумпиром. Вина и чаја није било. Од пића је било само воде. Умивали смо се хладном водом на једном мјесту сви скупа. За вријеме путовања које је трајало 20 дана спавали смо у одијелу и није било могућности за прање рубља, а нити се могло пресвлачити чисто рубље".

Када брод затруби три пута

А како се полазило, како су радиле агенције? И о томе је остало сећање овог истог исељеника, јер Михо Мољаш се после три године вратио по брата да би заједно пошли – овога пута у Северну Америку. Обратили су се главној дубровачкој агенцији Боже Банца:

„Брат је са собом имао само крсни лист, а ја војничку књижицу. Како нисмо имали уредне исправе, то смо платили по 10 фјорина више како би нам се осигурао и повратак у случају неуспјеха усељења. На дан поласка паробород „Дубровник" био је привезан у градској луци па се ту укрцао мој брат и склонио у складиште, а ја сам се укрцао у шипанској луци. Путовали смо до Трста три дана. Ту нас је дочекао заступник путничке агенције, ушао је у влак да нас смјести а изашао је тек онда када је влак кренуо. Пут нас је водио преко Италије, Швицарске и Француске до Ле Авра. У тој смо се луци укрцали на паробород за Њу Јорк... Сретао сам се с људима који су ми причали да су преко путничке агенције, заступништва Банац, путовали из Дубровника у кашунима, то јест у сандуку, а тек кад би стигли у Бари били су ослобођени из кашуна".

На мукотрпно и неизвесно путовање људи су полазили уз величанствен испраћај целог села. Опраштали су се уз гозбу и песму, али и много суза, јер обично су одлазили заувек.

Обичај је био и да бродска сирена у тренутку кад паробород усмери кљун пут пучине затруби три пута у знак поздрава путника што су са врха крме махали окупљенима који су остајали на обали...

Мирјана Крстуловић

ПРОВОЗАЋУ СЕ ПО УСИЈАНОЈ ЛАВИ!

КОРАК ДАЉЕ ОД МОГУЋЕГ

Предсказују му да ће га јара претворити у прах и пепео у тренутку, али Морис Крафт је уверен да ће преживети експеримент који се по многима граничи са чистим самоубиством

[illegible]

[illegible]

Провео би се лудо – за делић секунде

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Конструктори су ту, тражи се вулкан

[illegible]

[illegible]

[illegible]

М. И.

ИЗ ИСТОРИЈЕ ФАНТОМА II ДЕО

ЦРТА: СЈУ БЕРИ (SY BARRY)
ПИШЕ: ЛИ ФОЛК (LEE FALK)

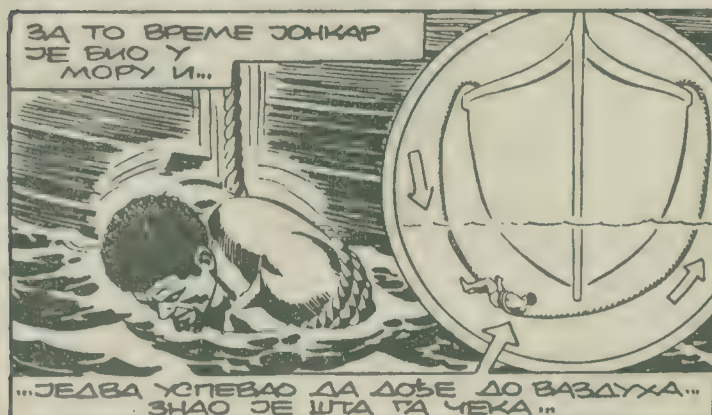

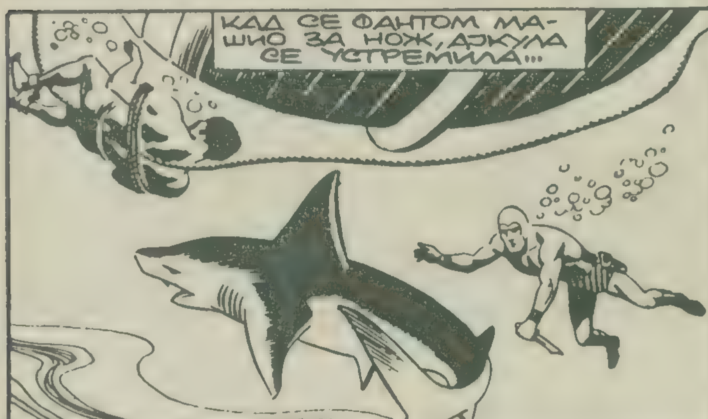

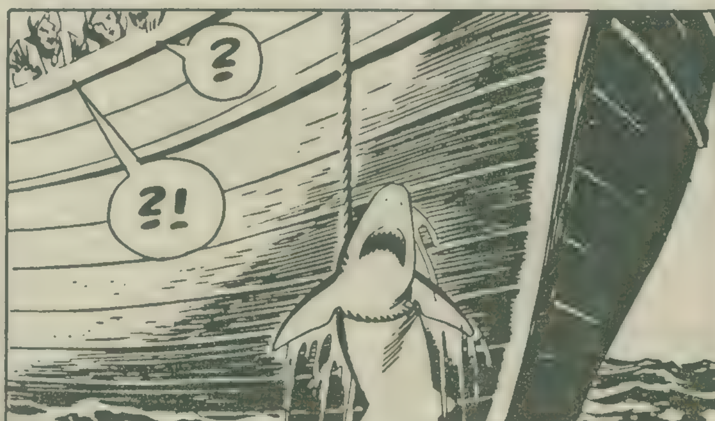

АЈКУЛА? КАКО ТО?
А ГДЕ ЈЕ РОБ?

НЕМОГУ-ЋЕ!
ГЛЕ?! ЗНАК ЛОБАЊЕ!

ЕМИР НИЈЕ МОГАО ДА ПРЕТ-ПОСТАВИ ШТА СЕ ДОГОДИЛО ПОД ВОДОМ...

ФАНТОМ ЈЕ ОСЛОБОДИО ЈОНКАРА...

...ВЕЗАО АЈКУЛУ, И ОНДА ОТПЛИВАО СА СВОЈИМ ПРИЈАТЕЉЕМ...

ДУБОКО УДАХНИ! МОРА-МО ОПЕТ ДА ЗАРОНИ-МО!
АХХХ!

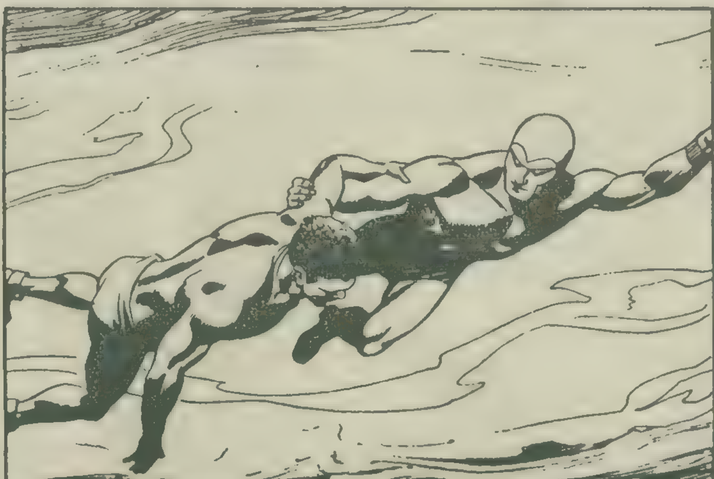

??!!!

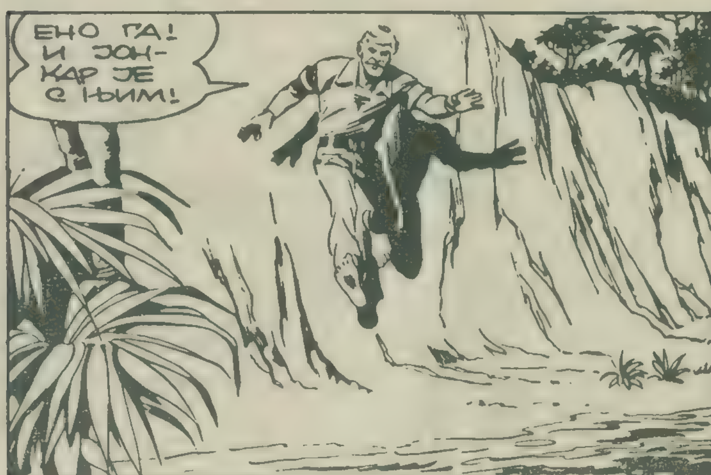
ЕНО ГА! И ЈОН-КАР ЈЕ С ЊИМ!

КАКО МУ ЈЕ?
НЕ ЗНАМ...

ПРЕТЕРАО ЈЕ С КУПАЊЕМ И ПРОГУ-ТАО ЈЕ ПОЛА ОКЕАНА!
?!
ПОКУШАЋУ С ДИСАЊЕМ УСТА НА УСТА!

ЈОНКАРЕ, ОВАЈ... ВАША ВИСОСТИ!
ЏЕЈМИ... ФАНТО-МЕ... НАШЛИ СТЕ МЕ...
ЗАМАЛО ДА СТРАДАШ ЗБОГ ТИХ ТВОЈИХ ЛУЦКАСТИХ ИДЕЈА!

НИКО НИЈЕ ЗНАО ГДЕ САМ... ТО ЈЕ БИЛА МОЈА МАЛА ТАЈНА...
ЈОНКАРЕ... ЈА СТВАРНО НИСАМ ЗНАО ДА СИ КРАЉ!

ОДМОРИ СЕ. ДОК СЕ НЕ ОКРЕПИШ ЗА ПУТ!
И ШТА СИ САЗНАО ДОК СИ ЖИВЕО КАО ОБИЧАН ЧОВЕК?
© King Features Syndicate, Inc., 1976 World rights reserved.

ВИДЕО САМ ШТА ЗНАЧИ БИТИ РОБ! ТРГОВИНА РОБЉЕМ ЈОШ ЦВЕТА У МОМ...
...КРА-ЉЕВСТ-ВУ! АЛИ, ВИШЕ НЕ-ЋЕ, КУ-НЕМ СЕ!
SY BARRY 8/22

ЕМИР МИ ЈЕ РЕКАО ДА НИКАД НЕЋУ ЗАБОРАВИ-ТИ ЊЕГОВО ЛИЦЕ! ТАЧНО! УСКОРО ЋУ ГА ОПЕТ ВИДЕТИ!
БИЋЕ ТО ЗА-НИМ-ЉИВ СУ-СРЕТ!

3

ОВАЈ СТРАЖАР ЈЕ СПАВАО КАД САМ ОДЛАЗИО!
ZZZ
ZZZ
ДОСЛЕДАН ЈЕ, НЕМА ШТА!

КРАЉ СЕ ВРАТИО!
ЖИВ И ЗДРАВ!
ГДЕ ЈЕ БИО?
ТО САМО ОН ЗНА!

ВИСОСТИ, СМЕМ ЛИ ДА ПИТАМ ГДЕ СТЕ БИЛИ?
НЕ, ПРИНЧЕ!
ЈОНКАР СЕ ВРАТИО ТАЈАНСТВЕНО, КАО ШТО ЈЕ И НЕСТАО...

ВЕЛИКИ ЈОНКАР МИ ЈЕ ЛИЧНО ПОСЛАО ПОЗИВ! ЗАР ЈЕ МОГУЋЕ ДА ЗНА ЗА МЕНЕ?
МОРА ДА ЈЕ НЕШТО ВАЖНО!

ДОБРО ДОШАО, ЕМИРЕ! МУЧИШ ЛИ ЈОШ РОБОВЕ НА ЛАЂИ?
ВИСОСТИ... З... ЗАР ВИ?

ДА, НИСАМ ТЕ ЗАБОРАВИО!
МИЛОСТ, ВИСОСТИ!
БИЋУ МИЛОСТИВ КАО И ТИ ПРЕМА МЕНИ! ОСУЂУЈЕМ ТЕ НА ДЕСЕТ ГОДИНА ТЕШКОГ РАДА!

И ДА СЕ ЗНА! ОД ДАНАС У МОМ КРАЉЕВСТВУ НЕМА ВИШЕ РОПСТВА! УКИДАМ ГА! ЗАСВАГДА!
Sy BARRY 8/29
4

ЕТО, ТО ЈЕ ЈЕДНА ОД ДОГОДОВШТИНА СЕДМОГ ФАНТОМА, МОГ ДАВНОГ ПРЕТКА!
ИНТЕРЕСАНТНА ПРИЧА!
ДА, ЗАИСТА!
КРАЈ

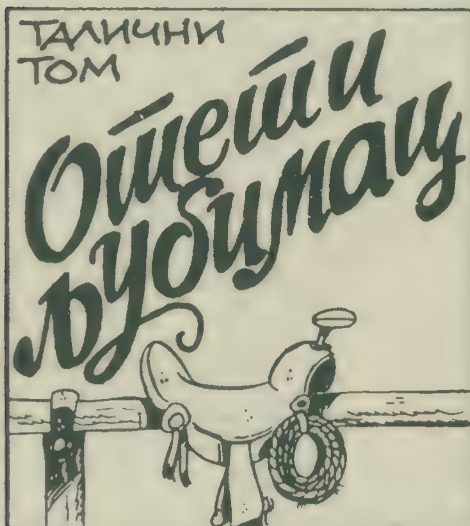
ТАЛИЧНИ ТОМ
Отети љубимац

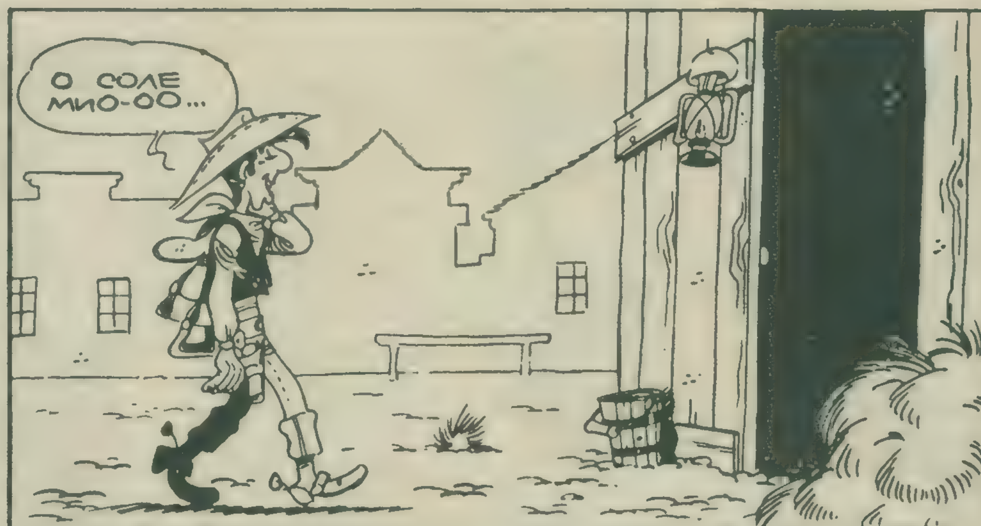
О СОЛЕ МИО-ОО...

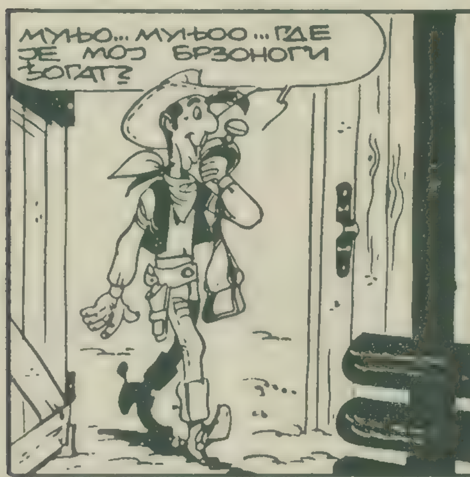
МУЊО... МУЊОО... ГДЕ ЈЕ МОЈ БРЗОНОГИ ЂОГАТ?

ШТО СЕ НЕ ОДА-ЗИВА СВОМЕ ГАЗ...
!

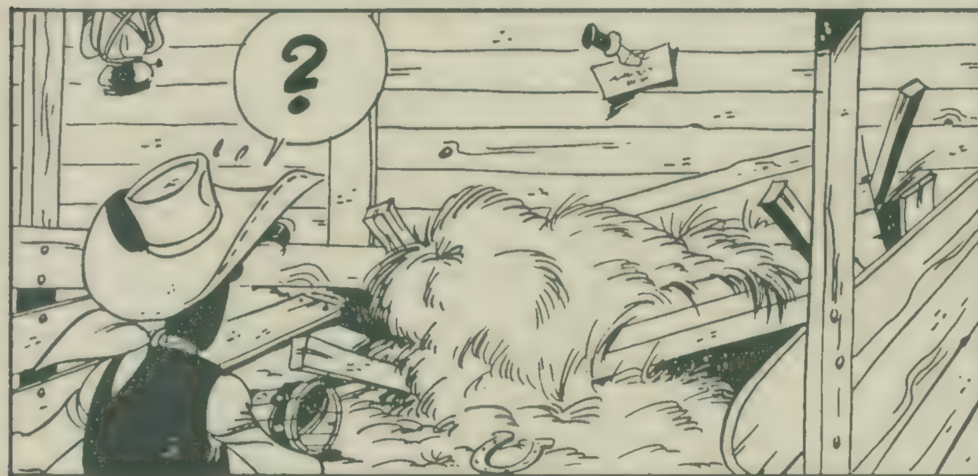
?

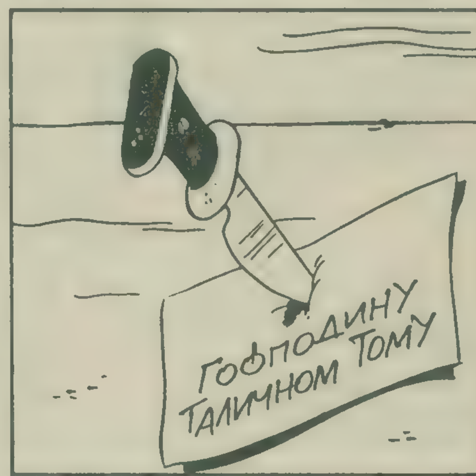
ГОСПОДИНУ ТАЛИЧНОМ ТОМУ

ШТА ЈЕ ОВО, ПО-БОГУ?

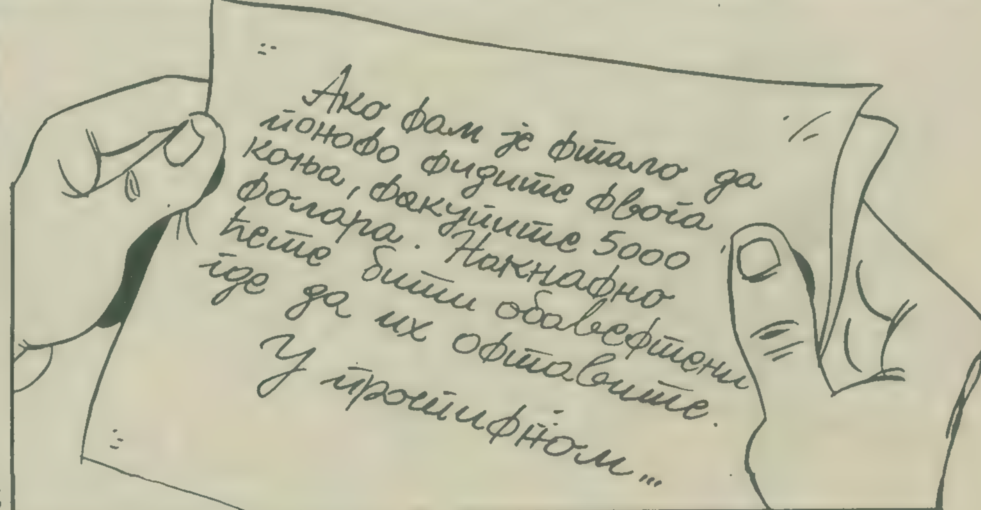
Ако фам је фтало да понофо фидите фвога коња, факупите 5000 фолара. Накнафно ћете бити обавефтени где да их офтавите.
У протифном...

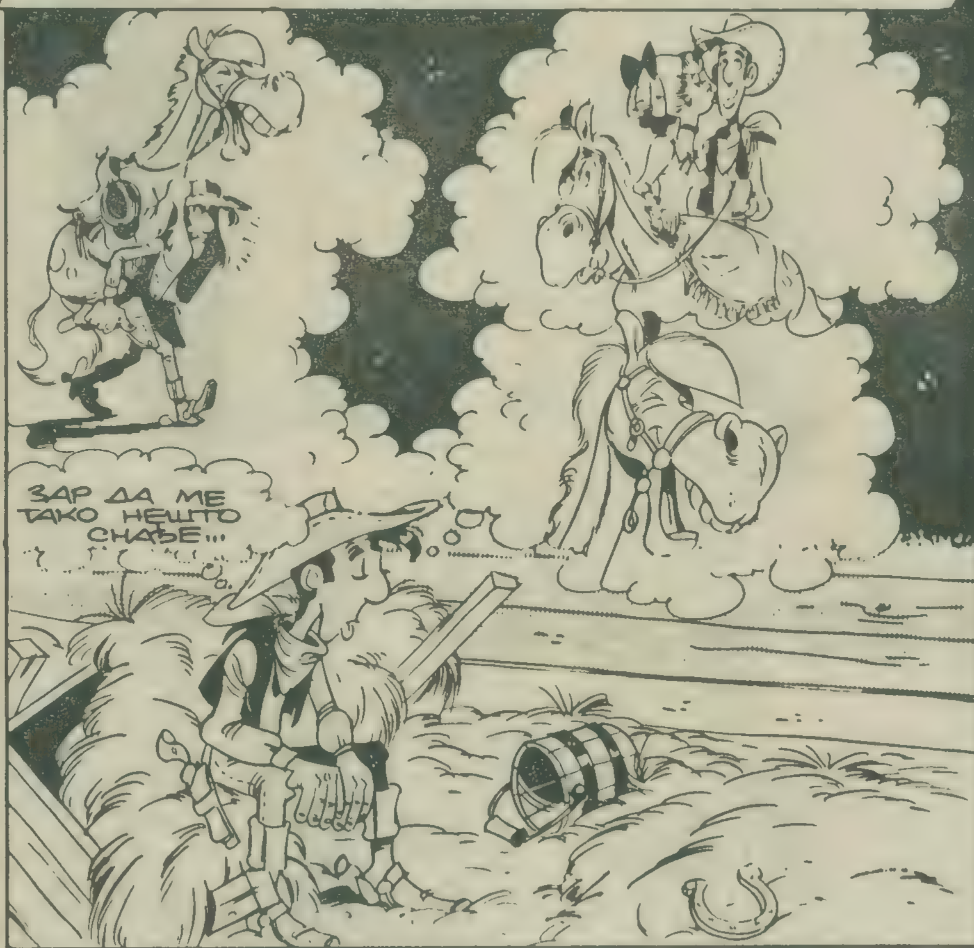
ПРВИ ПУТ, ХРАБРОГ КАУБОЈА ЈЕ ОБУЗЕЛО ОЧАЈАЊЕ...
ЗАР ДА МЕ ТАКО НЕШТО СНАЂЕ...

КАКО ОДГОВОРИТИ НА ДРСКУ УЦЕНУ?
ПЛАТИТИ, НЕМА ДРУГЕ!

САМО...
ЧИМЕ?

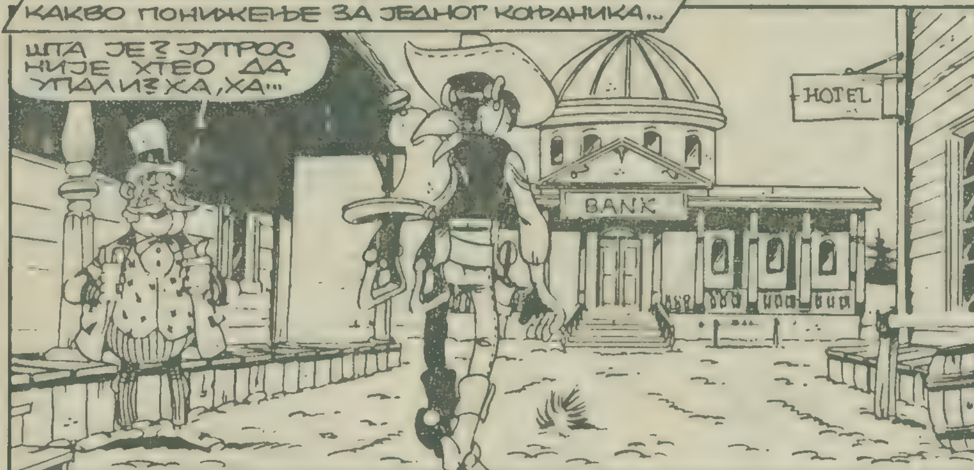
КАКВО ПОНИЖЕЊЕ ЗА ЈЕДНОГ КОЊАНИКА...
ШТА ЈЕ? ЈУТРОС НИЈЕ ХТЕО ДА УПАЛИ? ХА, ХА...
HOTEL
BANK

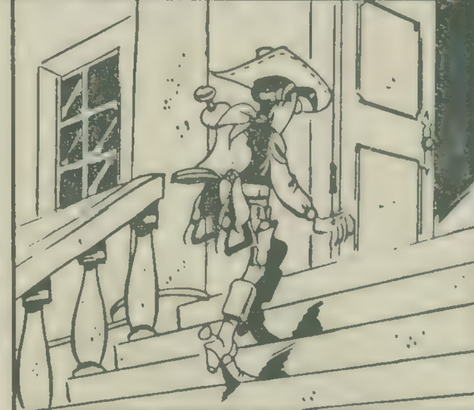
КО БИ РЕКАО ДА ЋЕ И ТОМ ЈЕДНОГ ДАНА МОРАТИ ДА БРИНЕ О НОВЦУ?

ГОС'Н ТАЛИЧНИ! КАКВА ЧАСТ! НАША БАНКА ВАМ СТОЈИ НА УСЛУЗИ!
6

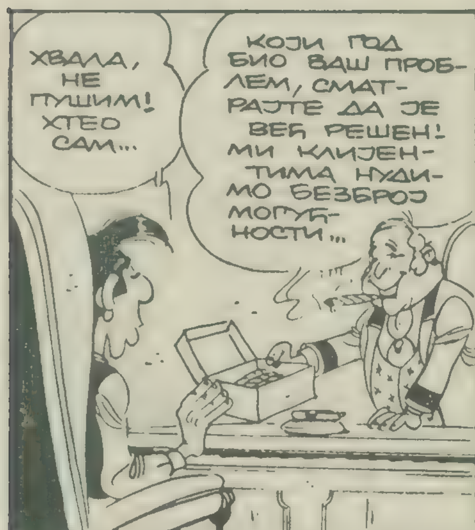
ХВАЛА, НЕ ПУШИМ! ХТЕО САМ...
КОЈИ ГОД БИО ВАШ ПРОБЛЕМ, СМАТРАЈТЕ ДА ЈЕ ВЕЋ РЕШЕН! МИ КЛИЈЕНТИМА НУДИМО БЕЗБРОЈ МОГУЋНОСТИ...

ТРЕБА МИ ПОЗАЈМИЦА ОД 5.000 ДОЛАРА ЗА МОГ КОЊА...
У РЕДУ! ДОВЕДИТЕ КОЊА! МИ ЋЕМО ГА ПРОЦЕНИТИ И ДАЋЕМО ВАМ АВАЛИРАНО КРЕДИТНО ПИСМО С ДЕГРЕСИВНОМ ОСНОВИЦОМ...

АЛИ МЕНИ ТАЈ НОВАЦ ТРЕБА ДА БИХ ОТКУПИО КОЊА...
У ТОМ СЛУЧАЈУ, ДОМИЦИЛНИ БЕЗГОТОВИНСКИ РЕЕСКОНТ У КРАТКОРОЧНУ ХИПОТЕКАРНУ ИНДЕКСАЦИЈУ...

ЈА НАПРОСТО ХОЋУ 5000 ДОЛАРА ДА ОТКУПИМ МУЊУ!

НЕМАТЕ КОЊА, НЕМАТЕ НОВЦА, А ТРАЖИТЕ ПОЗАЈМИЦУ! ШТА ВИ МИСЛИТЕ?
КАД БИСМО ТАКО ПОСЛОВАЛИ, ВЕЋ БИСМО ОДАВНО ЗАТВОРИЛИ ДУЋАН!
3А

ЗАСАД ЋЕТЕ ДА ЗАТВОРИТЕ УСТА!

ЧЕКАЈТЕ! ВРАТИТЕ СЕ! ОД НАС НИЈЕДАН КЛИЈЕНТ НЕ ОДЛАЗИ НЕЗАДОВОЉАН...

КАД ЈЕ ЧОВЕК У НЕВОЉИ, ТРЕБА ДА СЕ ОБРАТИ ПРИЈАТЕЉИМА...

РАДО БИХ ТИ ПОМОГАО, ТАЛИЧНИ, АЛИ МОРАМ ДА ПЛАТИМ КИРИЈУ ЗА ЛОКАЛ, ПА ПОРЕЗ, ПА ОСИГУРАЊЕ...

ЗНАМ КОЛИКО ТИ ДУГУЈЕМ, ТОМЕ, АЛИ МОРАЛА САМ ДА ПОПРАВИМ КЛАВИР, ДА КУПИМ НОВ ЛАЖИРАНИ РУЛЕТ, А ТЕК ЦЕНА ВИСКИЈА...

Е, ДА СИ ДОШ'О ПРЕКЈУЧЕ... ЈУЧЕ САМ КУПИО НОВУ ВИНЧЕСТЕРКУ, ПОПРАВЉАМ ОЛУК...
А ТЕК ЦЕНА ВИСКИЈА... ЗНАМ, ЗНАМ!...

Е, КАД ЈЕ ТАКО... МОРАЋУ ОЗБИЉНО ДА СЕ ДАМ НА ПОСАО!

КАО ПРВО, ДА ПОТРАЖИМ ЗАМЕНУ ЗА НЕЗАМЕЊИВОГ!

ИМАМ НАЈБОЉЕ КОЊЕ!!! ЧИСТОКРВНЕ...
ПАЗИТЕ, МОРАЈУ ДА ЗАДОВОЉЕ ОДРЕЂЕНА МЕРИЛА!

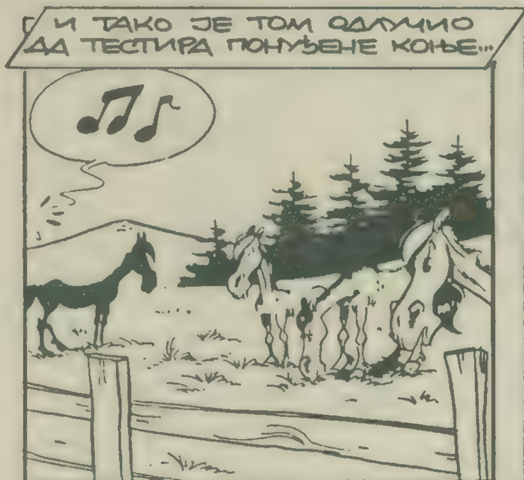
И ТАКО ЈЕ ТОМ ОДЛУЧИО ДА ТЕСТИРА ПОНУЂЕНЕ КОЊЕ...

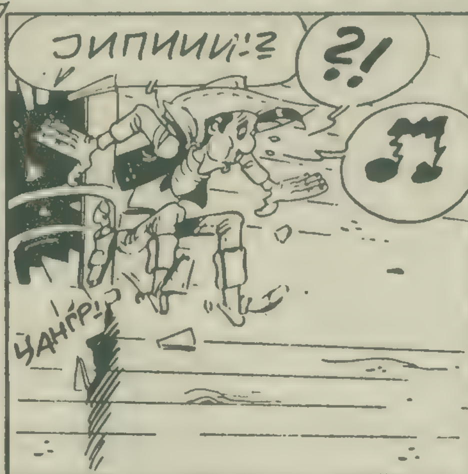
ЈИПИИИ!?
?!
ЏАНГР!

БОНИФАЦИЈЕ СЕ УВЕК ДРЖИ АРИСТОКРАТСКИ И ДОСТОЈАНСТВЕНО...
...

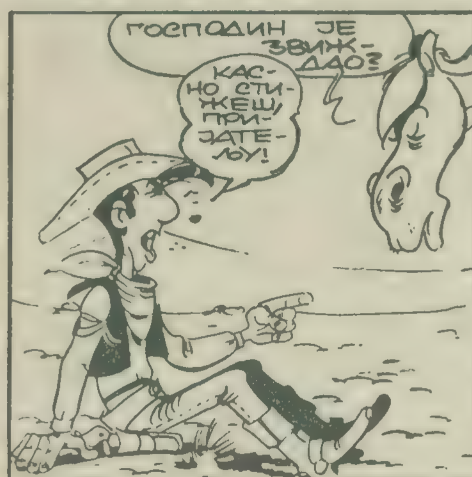
ГОСПОДИН ЈЕ ЗВИЖДАО?
КАСНО СТИЖЕШ, ПРИЈАТЕЉУ!

ТЕСТ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ...
КОД ГОСПОДИНА ВОЈВОДЕ ОБИЧНО СМО ИГРАЛИ ШАХ, НЕ ДАМЕ...

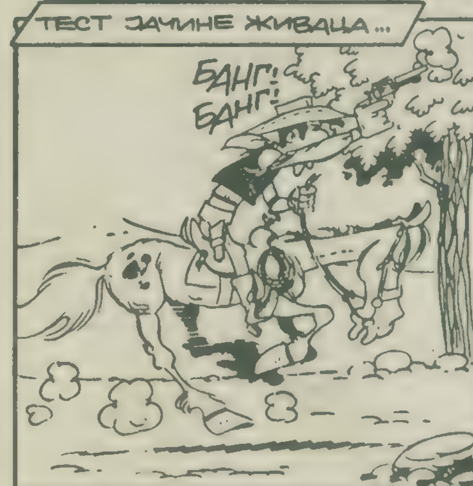
ТЕСТ ЈАЧИНЕ ЖИВАЦА...
БАНГ! БАНГ!

У ЕРГЕЛИ „МОНТЕКАРЛО" С НАМА СУ НЕЖНИЈЕ ПОСТУПАЛИ!
Е, ОВО ЗАИСТА НИЈЕ КОЊ ЗА ДИВЉИ ЗАПАД!

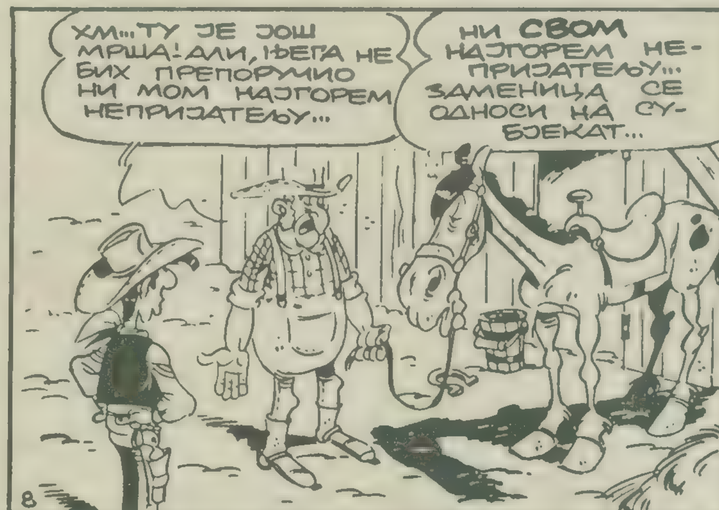
ХМ... ТУ ЈЕ ЈОШ МРША! АЛИ, ЊЕГА НЕ БИХ ПРЕПОРУЧИО НИ МОМ НАЈГОРЕМ НЕПРИЈАТЕЉУ...
НИ **СВОМ** НАЈГОРЕМ НЕПРИЈАТЕЉУ... ЗАМЕНИЦА СЕ ОДНОСИ НА СУБЈЕКАТ...
8

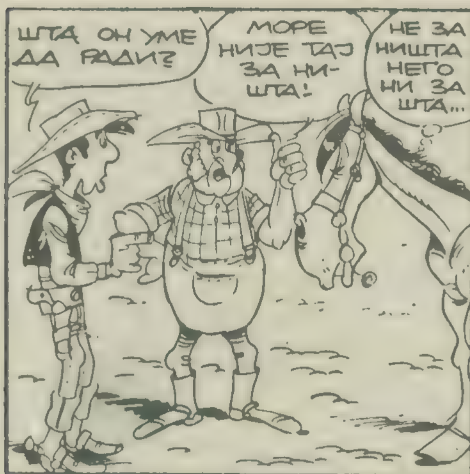
ШТА ОН УМЕ ДА РАДИ?
МОРЕ НИЈЕ ТАЈ ЗА НИШТА!
НЕ ЗА НИШТА НЕГО НИ ЗА ШТА...

АКО НИШТА ДРУГО, ТИ БАР НИСИ УОБРАЖЕН...
ИАКО САМ СТРУЧЊАК ЗА НОРМАТИВНУ ГРАМАТИКУ...

ТАКОГ КОЊА МОГУ И ЗА ЏАБ' ЏАБЕ ДА ВАМ ДАМ!
ТАКВОГ КОЊА МОГУ И БЕСПЛАТНО...

ПРИЧЕКАЈ! ПОКУШАЋУ ДА САЗНАМ КОЈИ ЈЕ ТО ГАД ПИСАО ОНУ ПОРУКУ О ОТКУПУ...
ШЕРИФ

ШЕРИФЕ, МОЖЕТЕ ЛИ МИ НАБРОЈАТИ СВЕ КРИМИНАЛЦЕ СА СТРАНИМ АКЦЕНТОМ ИЛИ С НЕКОМ ГОВОРНОМ МАНОМ?
ПОЗНАВАЈУЋИ ИХ, МОМЧЕ, РАЂЕ БИ' ТИ НАБРОЈО ОНЕ ШТО ПРАВИЛНО ГОВОРУ...
ЈАО, ЈАО... ПОЗНАЈУЋИ... РАДИЈЕ БИХ НАБРОЈАО ОНЕ ШТО ПРАВИЛНО ГОВОРЕ...
WANTED
$2 000

ИДЕМО, МРШО, ДА ИХ ОБИЂЕМО СВЕ ПО СПИСКУ!

ПОНАВЉАЈТЕ ЗА МНОМ... АКО ВАМ ЈЕ СТАЛО ДА ПОНОВО ВИДИТЕ СВОГА КОЊА!
ЗА ВОЛ... АКО ВИ ЖЕЛЕЛА ДА БОНОВО ВИ ТЕЛА СВОЈЕ КОЊ...
НИЈЕ ТАЈ! МОРА СЕ ДАЉЕ...

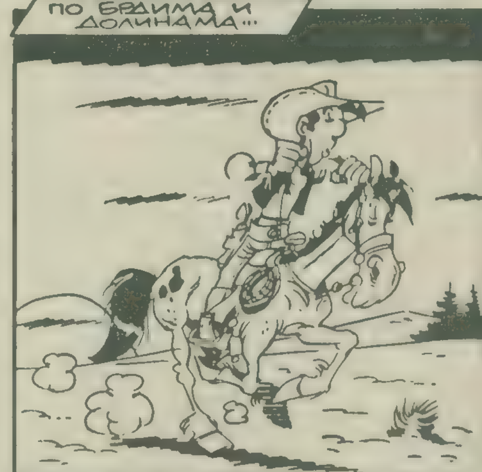
ПО БРДИМА И ДОЛИНАМА...

...СВОГА КОЊА...
МНОГО ПОШТОВАНИ ТА ЛИЧИНГ...
СЛЕДЕЋИ...

9

БЕЗ СНА И ОДМОРА...

А КОВАМ ЈЕСТА ЛОДА ПО НОВОВИ ДИТЕСВО ГА КОЊА...
СЛЕДЕЋИ...

МРША ЈЕ НЕУМОРНО ГАЛОПИРАО...

'АЛО ДА 'ОНОВО 'ИДИТЕ 'ОГА 'ОЊА...
СЛЕДЕЋИ...

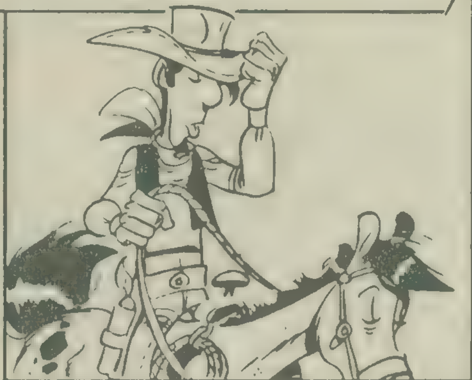

ДОШЛИ СУ ДО КРАЈА СПИСКА – БЕЗ УСПЕХА. ТОМ СЕ ПИТАО ХОЋЕ ЛИ ИКАДА ВИШЕ УГЛЕДАТИ СВОГ ВЕРНОГ ПРИЈАТЕЉА...

ЧИТАЈТЕ „ДЕЈЛИ СТАР"! 23. ДАН ЗАРОБЉЕНИШТВА ЧУВЕНОГ КОЊА МУЊЕ...
СТРАШНО!
САД И ЖИВОТИЊЕ КИДНАПУЈУ...
ШТА РАДИ ТА ПОЛИЦИЈА?

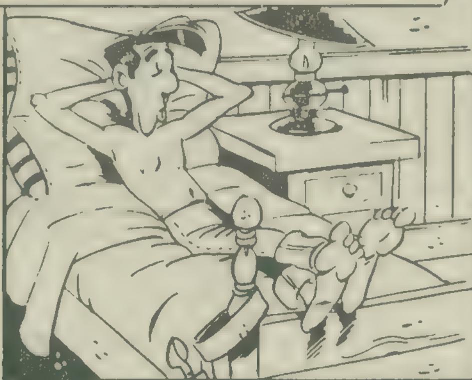

ВРЕМЕ ЈЕ ПРОЛАЗИЛО, А ТОМ ЈЕ НЕРВОЗНО ЧЕКАО НАЈАВЉЕНУ ДРУГУ ПОРУКУ ОТМИЧАРА...

И УСРЕД НОЋИ, ИЗРОНИО ЈЕ ТАЈАНСТВЕНИ ПОСЕТИЛАЦ...
HOTEL

... И ТИХО СЕ УВУКАО У ХОТЕЛ У КОМЕ СЕ НАШ ЈУНАК ОДМАРАО...
КУХИЊА

КАКВЕ ЛИ СУ ГА МРАЧНЕ НАМЕРЕ ВОДИЛЕ?
КУХИЊА

НЕМИЛОСРДНО ЈЕ НАВАЛИО НА ОСТАТКЕ ХОТЕЛСКЕ ВЕЧЕРЕ...
ЊАМ! ГРИЦ! ЖВАК!
КУХИЊА

...А ОНДА СЕ ПОПЕО ГОРЕ, НА СПРАТ...

„ПЕЊЕ СЕ ГОРЕ"! ТАЈ ПЛЕОНАЗАМ МЕ ЈЕ ТРГАО ИЗ СНА!

...ИЗ ЏЕПА ЈЕ ИЗВУКАО ПИСМО...

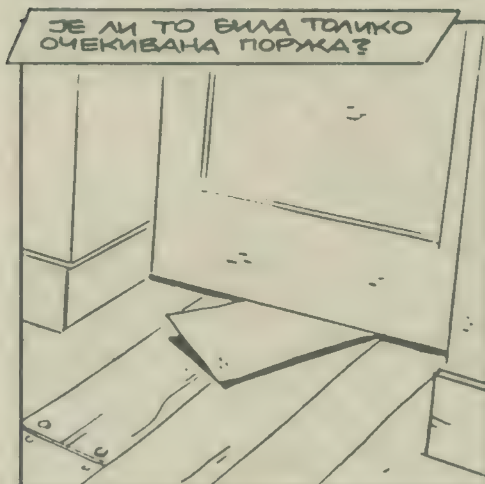
ЈЕ ЛИ ТО БИЛА ТОЛИКО ОЧЕКИВАНА ПОРУКА?

А?! ШТА?! КО?

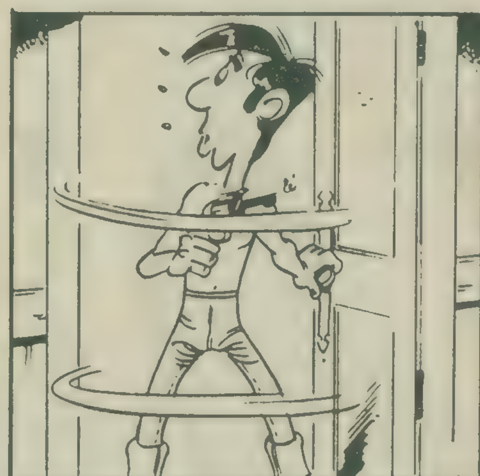

ТРЕС!
11

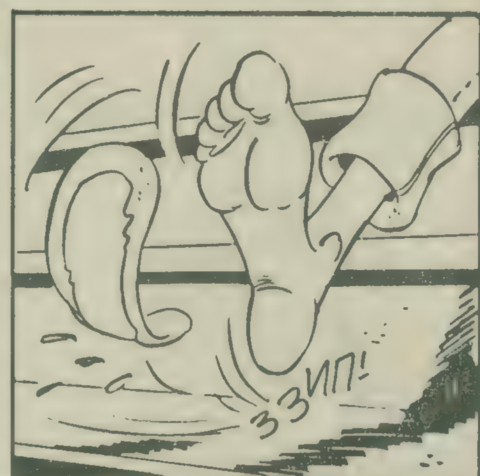
ЗЗИП!

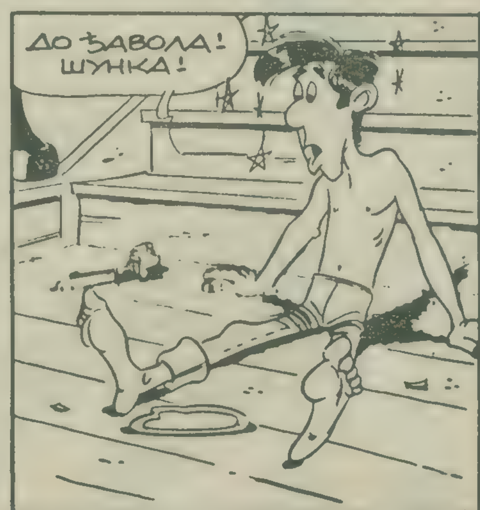
ДО ЂАВОЛА! ШУНКА!

ДА ВИДИМО ШТА ХОЋЕ ТАЈ НЕУХВАТЉИВИ ЖДЕ-РОЊА...

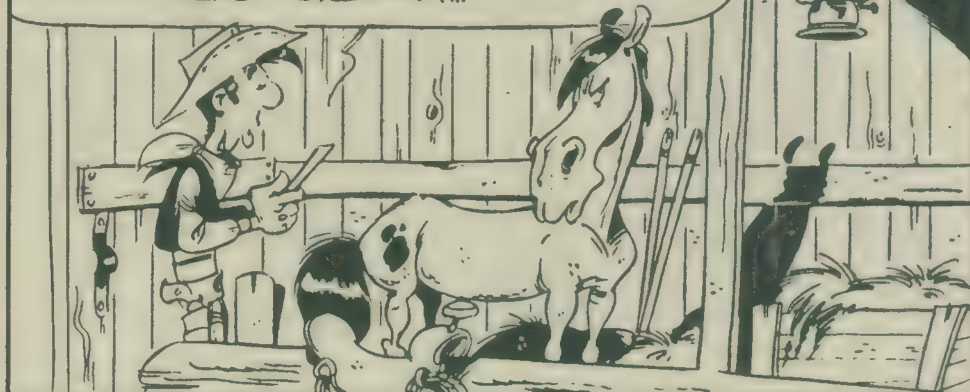
СЛУШАЈ ОВО, МРШО... "ФУТРА У ФЕФТ ДОНЕФИТЕ 5.000 ФОЛАРА КАО ОТКУФ ЗА КОЊА! ОФТАВИТЕ ИХ НА УЛАФУ НАПУФ-ТЕНОГ ФУДНИКА..."

ХМ...ТО МЕ ПОДСЕЋА НА НЕШТО, САМО НЕ ЗНАМ НА ШТА?

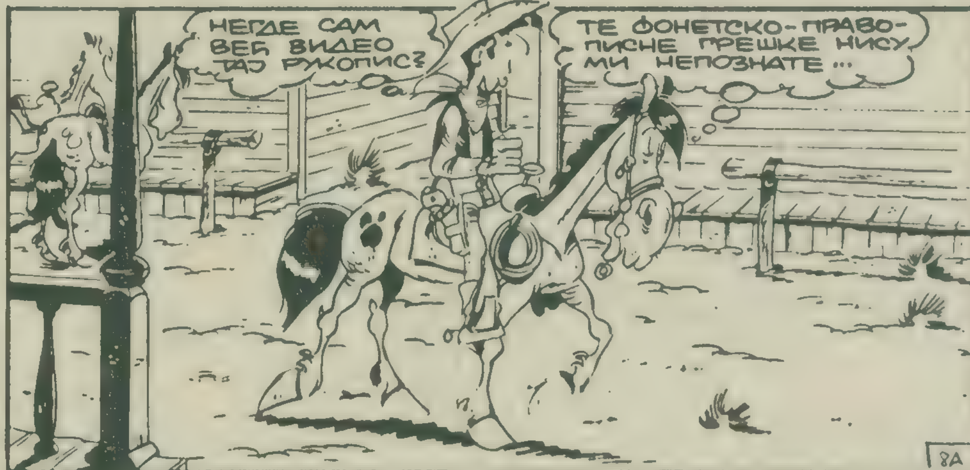
НЕГДЕ САМ ВЕЋ ВИДЕО ТАЈ РУКОПИС?
ТЕ ФОНЕТСКО-ПРАВОПИСНЕ ГРЕШКЕ НИСУ МИ НЕПОЗНАТЕ...
8A

ПА ДА! СЕТИО САМ СЕ, БОГА МУ!

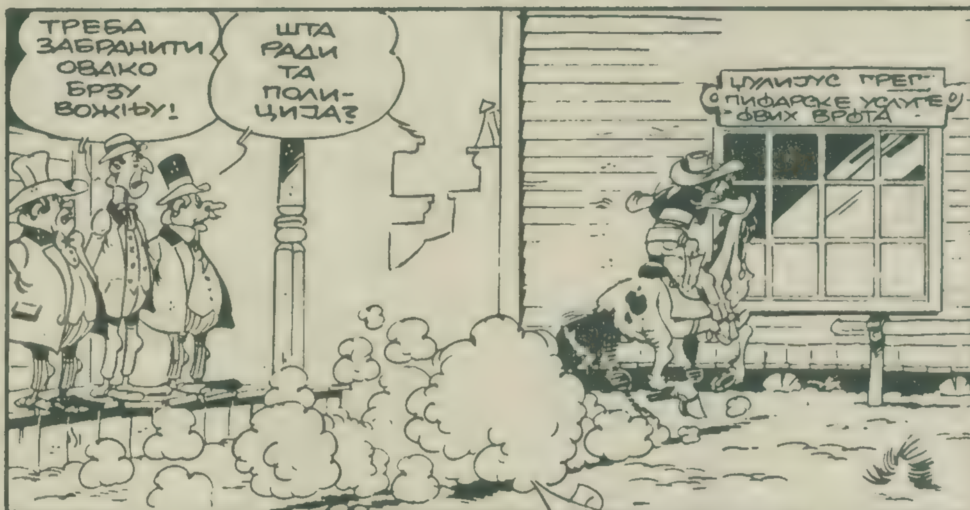
ТРЕБА ЗАБРАНИТИ ОВАКО БРЗУ ВОЖЊУ!
ШТА РАДИ ТА ПОЛИЦИЈА?
ЏУЛИЈУС ГРЕГ ПИФАРСКЕ УСЛУГЕ ФВИХ ВРСТА

ЈИПИИИИИИ!

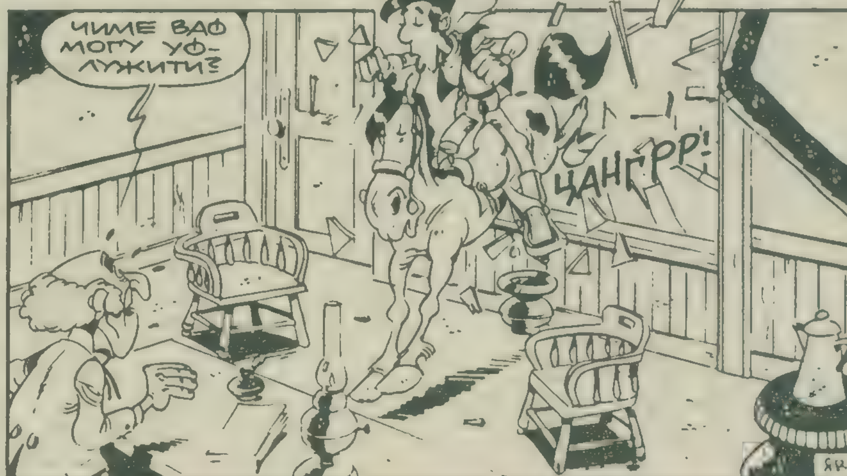
ЧИМЕ ВАФ МОГУ УФЛУЖИТИ?
ЏАНГРР!

САД ЋЕШ МИ СВЕ ОБЈАСНИТИ, КОЈОТЕ МАСТИЉАРСКИ!
ДА... ДА... ФВЕ ЋУ ВАМ ИФПРИЧАТИ...

ПРЕ ДФЕ НЕДЕЉЕ, ЧЕТИРИ ФУМЊИВА ТИПА ДОФЛА СУ У МОЈУ РАДЊУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ-
СЕЋАШ СЕ КАКО СМО УПАЛИ У ЏУЛИЈУСОВУ ПИСАРНИЦУ?
НИСАМ СЕ НИ НАДАО ДА ЋЕ СТВАР ТАКО ДОБРО ИЋИ.. ТИ СИ ГЕНИЈЕ, ЏО!
АХА... МЉАЦ... ЏО ЈЕ... СРК... ГЕНИЈЕ!

НИЈЕ ДА НЕМАМ ПОВЕРЕЊА У МОГ ГАЗДУ, АЛИ ПИТАМ СЕ ДОКЛЕ ЋУ МОРАТИ ЈОШ ДА БУДЕМ С ОВА ЧЕТИРИ КРЕТЕНА?
9А

ОДЛИЧНО ЈЕ ШТО СМО УЗЕЛИ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ПИСАРА, КОЈИ ЈЕ НАШЕ ПОРУКЕ НАПИСАО...
... ЈАСНО, ПИСМЕНО И БЕЗ ГРЕШКЕ!
КАЖЕМ ЈА, ИНТЕЛЕКТУАЛЦИ ИМАЈУ И ДОБРИХ СТРАНА!

ИПАК, ТРЕБАЛО БИ ОТИЋИ У ГРАД ДА ВИДИМО ШТА РАДИ НАШ МОМАК!

ИДЕМ ЈА! ПОНЕСТАЛО МИ ЈЕ ПРАШКА ЗА ПОСУЂЕ...
ОНДА СЕ СЕТИ ДА УЗМЕШ И СВЕ ОСТАЛО ШТО ТРЕБА..
13

ЧЕК' ДА ВИДИМ... ЗНАЧИ, КУТИЈА ПРАШКА, КИЛО ЛУКА, СВЕЋЕ, БОРАНИЈА, МАЛО КРУШАКА...

О, ШИРОКА ПРЕРИЈО, КО БИ ТЕ ПРЕМЕРИООО...
9В

ФХВАТИТЕ МЕ, ГОФ'Н ФАЛИЧНИ, ТО МИ ЈЕ БИЛА ЖИФОТНА ФАНСА! НИКО МИ ФЕ НИКАД НЕ ОБРАЋА ЗБОГ ОВЕ ГОФОРНЕ МАНЕ, КОЈА ФЕ ОДФАЖАВА И У МОМ ПИФАЊУ: АЛИ ФАЛТОНОВИ, КОЈИ СУ ТАКО ФЕЋИ НЕПИФМЕНИ...
ОКЕЈ, ЏУЛИЈУСЕ, СХВАТИО САМ!

ЧЕКАЈТЕ, ИМАМ ИДЕЈУ! ЕВО, И ЈА ЋУ ВАМ БИТИ МУШТЕРИЈА!

ТОМОВ ПЛАН БИО ЈЕ ЈЕДНОСТАВАН. ТРЕБАЛО ЈЕ ИЗМАМИТИ ВУКОВЕ ИЗ БРЛОГА...
ГЛЕ РАЗБОЈНИКА!
ШТА РАДИ ТА ПОЛИЦИЈА?

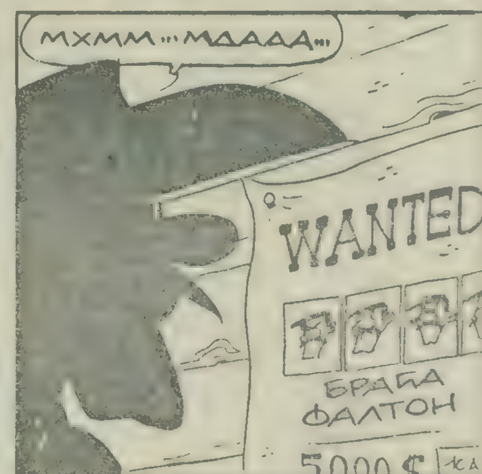
МХММ... МДААА...
WANTED
БРАЋА ДАЛТОН
5000 $

WANTED
БРАЋА ДАЛТОН
5000 $

ПЕТ ХИЉАДАРКИ... МОЈ ДАВНИ САН ЖАРКИ...

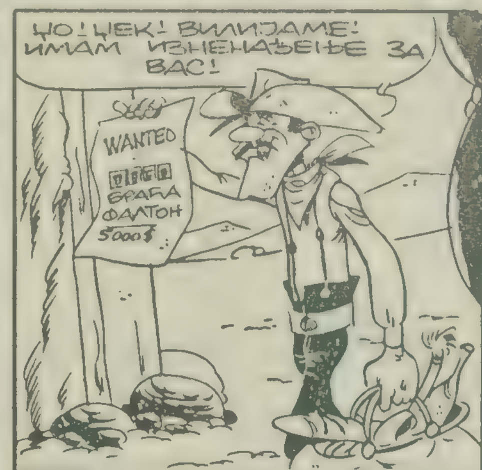
ЏО! ЏЕК! ВИЛИЈАМЕ! ИМАМ ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЗА ВАС!
WANTED
БРАЋА ДАЛТОН
5000 $

ПОТЕРНИЦА... ПО СЛИКАМА, МИСЛИЛИ БИСТЕ ДА СМО МИ... МЕЂУТИМ, ТО СУ НЕКА БРАЋА ДАЛТОН!
14

ИДИОТЕ! ТО СМО МИ! УБИЋУ ОНО ШКРАБАЛО!!!

АЛАЛ ВЕРА МОМ ГАЗДИ! ПРОВОЦИРА ОВЕ МАЛОУМНИКЕ, ДА БИ ИХ НАВЕО НА ГРЕШКУ...

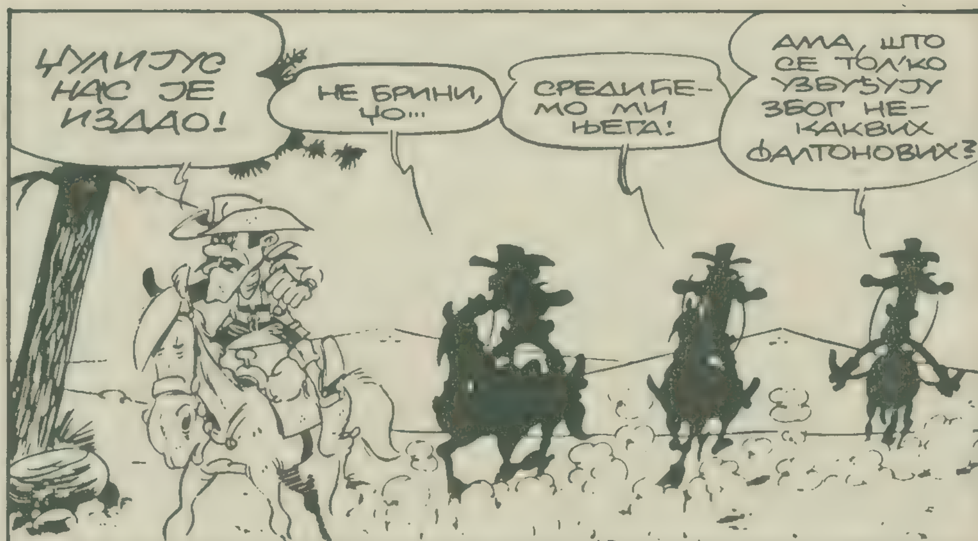
ЏУЛИЈУС НАС ЈЕ ИЗДАО!
НЕ БРИНИ, ЏО...
СРЕДИЋЕМО МИ ЊЕГА!
АМА, ШТО СЕ ТОЛ'КО УЗБУЂУЈУ ЗБОГ НЕКАКВИХ ДАЛТОНОВИХ?

ШТА САМ ВАМ РЕКАО?

ЏУЛИЈУСЕ, СКОТЕ... ИЗЛАЗИ ИЗ ТЕ РУПЕ!
А ШТО МИ НИКАД НЕ ПЉАЧКАМО РЕСТОРАНЕ?
ЏУЛИЈУС ГРЕГ
ПИФАРСКЕ УФЛУГЕ ФВИХ ВРФТА
11А

У ВРЕЛИНИ ТОГ ЛЕТЊЕГ ПОПОДНЕВА, ФАТАЛАН ИСХОД ЧИНИО СЕ НЕИЗБЕЖАН...

15

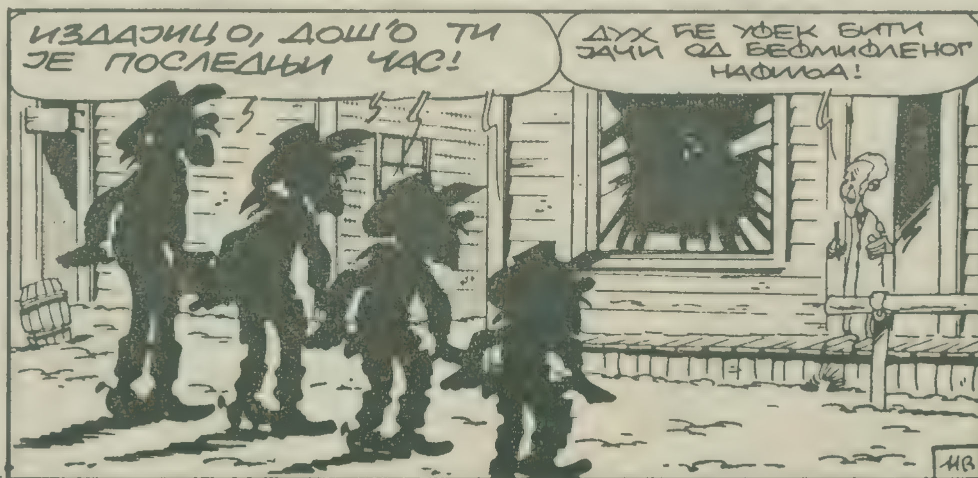
ИЗДАЈИЦО, ДОШ'О ТИ ЈЕ ПОСЛЕДЊИ ЧАС!
ДУХ ЋЕ УФЕК БИТИ ЈАЧИ ОД БЕФМИФЛЕНОГ НАФИЉА!
11В

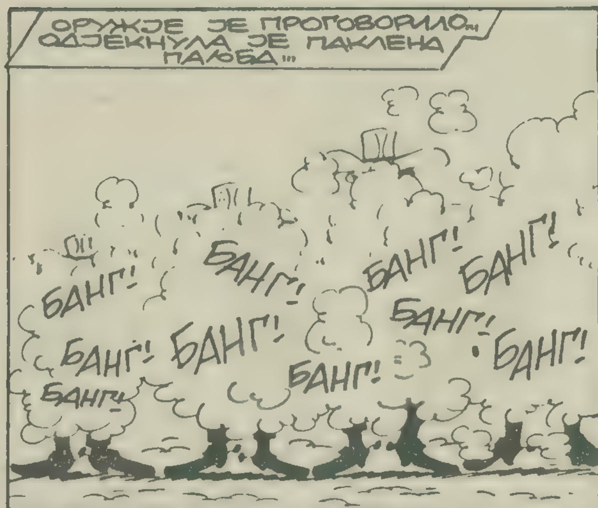
ОРУЖЈЕ ЈЕ ПРОГОВОРИЛО... ОДЈЕКНУЛА ЈЕ ПАКЛЕНА ПАЉБА...
БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ!

КАД СЕ ГУСТИ ДИМ РАЗИШАО...
ЗДРАВО, ДАЛТОНОВИ!
ГОСПОДЕ! ТАЛИЧНИ ТОМ!

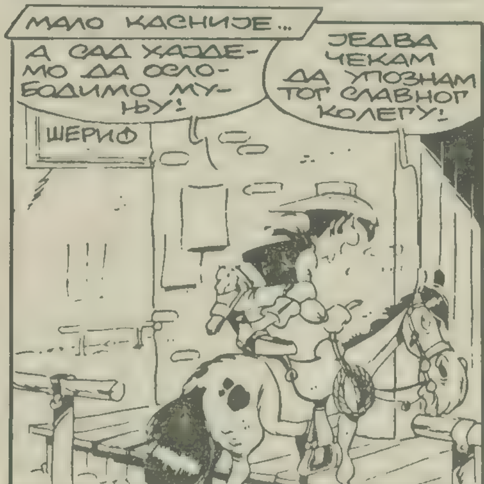
МАЛО КАСНИЈЕ...
А САД ХАЈДЕМО ДА ОСЛОБОДИМО МУЊУ!
ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА УПОЗНАМ ТОГ СЛАВНОГ КОЛЕГУ!
ШЕРИФ

НЕЋУ ДА ОМЕТАМ ПОНОВНИ СУСРЕТ СТАРИХ ПРИЈАТЕЉА...

МУ-ЊОО!
12А

ХВАЛА, КОЛЕГА! ВИ СТЕ НАМ МНОГО ПОМОГЛИ У ОВОЈ СТВАРИ...
БИЛА МИ ЈЕ ЧАСТ...

ОПРОСТИТЕ ШТО ВАС НАПУШТАМ, АЛИ РЕШИО САМ ДА ПОСТАНЕМ СТРУЧНИ САВЕТНИК ИЗВЕСНОГ ПИСАРА...

ЈОШ ЈЕДНОМ ХВАЛА!
НЕМА НА ЧЕМУ! НАВРАТИТЕ НА ВРЕЋУ ЗОБИ...

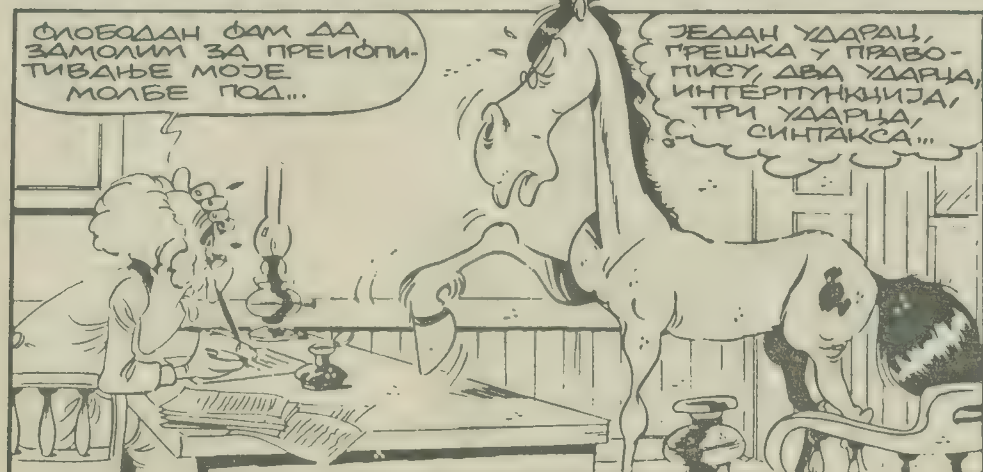
СЛОБОДАН САМ ДА ЗАМОЛИМ ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ МОЈЕ МОЛБЕ ПОД...
ЈЕДАН УДАРАЦ, ГРЕШКА У ПРАВОПИСУ, ДВА УДАРЦА, ИНТЕРПУНКЦИЈА, ТРИ УДАРЦА, СИНТАКСА...

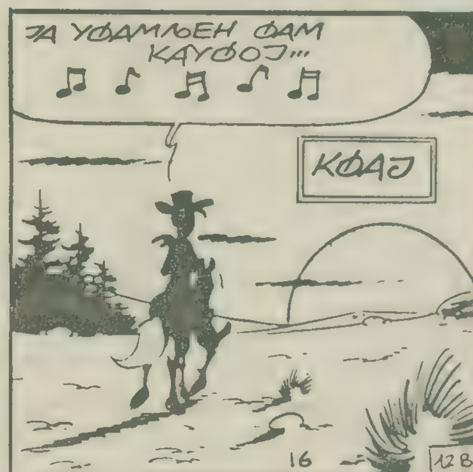
ЈА УСАМЉЕН САМ КАУБОЈ...
КРАЈ
16
12В

ИГРА 4 ЗАГОНЕТКЕ

КОЛИКО ЉУДИ ДРЖИ МАЧКЕ?

У једној школи, није важно којој, професор математике је, и то се дешава, био добре воље и приредио је ђацима забаву: писмени задатак који неће бити оцењиван. Покушајте и ви да решите та четири проблема. Решења погледајте тек на крају!

1 УСКРШЊА ЈАЈА

Продавац је поређао по тезги 21 ускршње јаје. Тачно у 9 сати ушла је прва муштерија, размислила 1 минут и рекла: „Купујем прво јаје слева", платила и отишла. Убрзо је наишла и друга муштерија, размислила 2 минута и казала „Узећу друго јаје слева", такође платила и изишла. Исто се поновило и с трећом муштеријом која је, после 3 минута размишљања, изабрала треће јаје слева. И тако се наставило.

Услуга – паковање јајета и плаћање – за сваког купца траје тачно 1 минут.

У колико сати је муштерија, која је купила јаје с крајње десне стране, напустила радњу?

2 ЧЕТВРТАСТО СЛОВО

На листу папира нацртајте слово Е слично овом нашем с тим да ивица **a** буде дугачка 10 центиметара, **b** и **c** по 6 центиметара, **d** 4 центиметра а дебљина **e** 2 центиметра.

Уз 3 потеза маказама по ивици a, не савијајући слово, исеците га и од добијених комадића направите савршен квадрат који не сме да има ниједну празнину у унутрашњости!

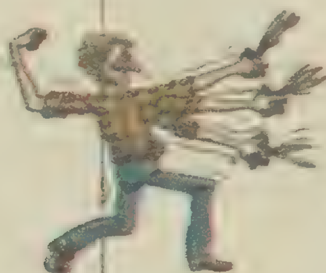

3 ЗЛАТАН ЛАНАЦ

Путнику, кога су у возу опљачкали лопови и при том му повредили ногу, остао је само дебели златни ланац који се састоји од 23 карике. Очајни путник сишао је на првој станици и одсео у првом хотелу на који је наишао. Пошто му није остало ни пет пара у џепу, а његовом сину је потребно 23 дана да оде кући, узме новац за даље путовање и врати се, власник хотела као гаранцију да ће рачун бити плаћен, тражи по једну карику златног ланца дневно.

Како ће путник успети да даје по једну карику дневно а да на најмање могуће места исече ланац јер рачуна да ће га поново добити чим му се син врати с новцем?

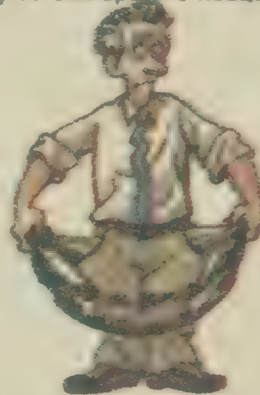

4 ЉУБИТЕЉИ ЖИВОТИЊА

Сто становника једне мале вароши има једну или више разних животиња. Међу њима 6 држи лисице, 20 хрчке, 23 мишеве, 6 папагаје, 2 зебре, 18 зечеве, 24 псе.

Можете ли да погодите колико становника држи мачке знајући да:

- они који имају мачке не држе никакве друге животиње
- сви који имају лисице држе, такође, и хрчке;
- половина оних који држе зечеве држе и псе;
- три власника папагаја имају и хрчке;
- једини власник зечева који има и једног папагаја нема ни псе ни зебре;
- сви власници зебри имају и по једног папагаја;
- ниједан власник лисица не држи мишеве
- две трећине власника зечева има и мишеве;
- четири власника мишева има и хрчке
- ниједан власник хрчака нема псе
- један власник зебри има и хрчке;
- једини власници мишева који имају и псе држе, све троје, и зечеве;
- сви власници папагаја имају и мишеве;
- ниједан власник хрчака нема зечеве

Наставак на следећој страни

РЕШЕЊА

1 УСКРШЊА ЈАЈА

1 2
O O O
3 4 5 6
O O O O O O O O O
7 8 9 10 11
O O O O O O O O O O

Једанаеста муштерија, која је тражила једанаесто јаје слева, добила је јаје с крајње десне стране. Муштерије су у размишљању провеле 66 минута, а трговац их је све услужио за 11 минута. Једанаеста муштерија изишла је из радње тачно у 10 сати и 17 минута.

2 ЧЕТВРТАСТО СЛОВО

3 ЗЛАТАН ЛАНАЦ

Путник треба да пресече само 2 карике. Нека то буду четврта и једанаеста (мада су могуће и све друге комбинације). Тако ће добити 2 одвојене карике и 3 дела ланца од којих један има 3, други 6 и трећи 12 карика.

Првог дана даће власнику хотела 1 слободну (пресечену) карику, а другог дана другу слободну карику. Трећег ће му дати део ланца са 3 везане карике, а овај ће му вратити оне 2 слободне као кусур. Четвртог дана додаће 1 слободну карику, а петог још 1. Шестог дана даће део ланца са 6 везаних карика и као кусур добити део ланца са 3 везане карике и оне 2 слободне, и тако даље, све док му се син не врати.

4 ЉУБИТЕЉИ ЖИВОТИЊА

Ако сви власници зебри имају и по једног папагаја, а сви власници папагаја имају и мишеве, да би се израчунало колико људи држи све друге животиње осим мачака, треба узети у обзир само власнике паса, хрчака, зечева и мишева.

24 власника паса 24
20 власника хрчака који немају псе 20
18 власника зечева од којих ниједан нема хрчке, али 9 има псе 9
23 власника мишева од којих 4 имају и хрчке, а 12 зечеве .. 7
Укупно: 60

Према томе, 40 људи држи само мачке.

Приредила Бојана Дожић

„МУВАЛИШТЕ"

ХАЈДЕ ДА СЕ ВОЛИМО! (ЈОШ ЈЕДНОМ)

ЗАЉУБЉЕН

ЗАБАВНИКОВА РАДИОНИЦА

СЛИКУ ТВОЈУ ЉУБИМ

Често добијамо писма у којима нам „радионичари" пишу о својој заљубљености у познате личности. Јеси ли и ти некада била безнадежно заљубљена у неког певача или глумца?

Не. Рекла сам ти већ да нисам заљубљиве природе. Могу да кажем да неко лепо изгледа, али да се заљубим...

Значи ли то да ниси лепила слике познатих по зидовима?

Ма какви! Мама тако лепо окречи кућу да не смеш тако нешто ни да помислиш.

Да ли ти се неко бар мало свиђао?

Па, јесте – Марлон Брандо, из млађих дана, али кад се угојио, престао је да ми се допада.

Како знаш да си заљубљена?

Желим да га видим... Мислим само на њега... Све ми се допада на њему, и како прича и каква му је коса, допада ми се његов поглед, његове руке, усне... Ма, лепо ми је и кад само помислим да ћу га видети.

Да ли си некада пришла некоме у кога си била заљубљена?

Ја? Не! Никад то не бих могла да урадим – ноге би ми се одсекле! Ја сам врло слободна, комуникативна, дрска, продорна, али ако ми се неко свиђа, онда уопште немам храбрости. Бацим можда поглед-два, али да приђем...

Говорш у садашњем времену? Да ли то значи да си још увек таква?

Да. И дан-данас. Можда зато што ми прилазе и више него што бих желела.

Шта се онда деси?

Обично сам врло опуштена и желим да се људи добро осећају у мом присуству, али ако не чезнем за нечијим присуством, умем да будем и одбојна. Направим, једноставно, неку барнјеру тако да је сваком паметном јасно да ли сам расположена за разговор или нисам.

У писмима која добијамо то се зове „корпа"! Наше „радионичаре" занима како прићи некоме а не испасти глуп и не бити одбијен.

Па, и „корпе" су део живота и човек треба да се привикне на то. Можда је најмање болно кад ситном пажњом неком ставиш до знања да ти се свиђа, а ако не схвати, видиш да је глуп и ту престаје заљубљеност. Сећам се да сам једном нашла ружу заденуту у сандуче. Веома ме занимало да сазнам ко је то учинио, пожелела сам да упознам ту особу.

Честа је дилема: „Како да знам да ли је заљубљен(а) у мене?" Како је ти разрешаваш?

Видим то по погледу. Понекад чак и то што те неко не гледа – може да буде довољно. Ту и није потребно пуно речи – очи су најважније, оне су огледало душе.

Зашто се онда каже „заљубљен до ушију", а не „заљубљен до очију"? И зашто се каже да је љубав слепа?

Ништа лепше него бити заљубљен, али у том стању си потпуно слеп. А кад љубав прође, имаш утисак да си из тунела изашао на светлост дана. Многи имају обичај да кажу: „Није он ни био за мене" или „Она је таква и таква"... Жао ми је кад то чујем. Верујем да им је било лепо, јер зашто би иначе били заједно? Оно што је било лепо, не треба блатити. Било па прошло, али зашто то не сачувати као лепу успомену? И зашто причати другима? То се чува у себи.

Тачно је да сви имамо потребу да будемо вољени, али имамо ли и једнаке изгледе за то? Колико је битан физички изглед?

Не бих желела да уопштавам али лепи људи, мислим на праве лепотице и лепотане, често су незанимљиве личности. Јер, кад им одмалена говоре да су лепи и кад постану свесни да ће сви лако да их примете, да ће им прилазити са дивљењем, такве особе понекад остану празне. Насупрот њима, особа која није оптерећена својим физичким изгледом много више ради на свом духовном богатству. Не можеш само седети и дивити се нечијој лепоти, лепим, плавим очима.

Као што рече лисица Малом принцу?

Да, најважније је баш оно што се не види.

ДО УШИЈУ – ВИДИ СЕ ПО ОЧИМА

Све оно што сте одувек желели да знате, а усудили сте се да питате! Како у себи и другима препознати заљубљене? Како некоме прићи? Шта с „корпама”? Коју је тајну лисица одала Малом принцу? Први пољубац? Други пољубац? На ваша питања одговара Лепа Брена!

ПОГРЕШИШ ПА – НАУЧИШ

Препричаћу ти укратко писмо које смо објавили пре неколико бројева. Пише нам девојчица која има дванаест година и заљубљена је у свог вршњака. Мисли да јој је рано за забављање, а и чула је да он само ИСКОРИШЋАВА ДЕВОЈЧИЦЕ. Шта би јој ти одговорила?

Мислим да је тешко и незахвално одговарати на питања, а поготову делити савете. Најбољи одговор може да ти да́ неко животно искуство, јер тако најбоље схватиш да ли си погрешно или ниси. Много боље него кад ти неко други о томе прича. Мислим да само она може да зна да ли јој је неко пријатељ и да ли треба са њим да се забавља. Ја не могу да судим о другима. Мислим да човек мора сто пута да погреши да би научио више о себи и другима, нарочито док је млад.

Ето, она сама каже да мисли да је рано забављати се са 12 година. И ја мислим да је рано. Љубав и исказивање љубави је као и жеђ – нећеш ваљда пити само зато што је флаша испред тебе. Мораш прво да осетиш жеђ. Значи, мораш прво да осетиш истинску жељу па тек онда да се упустиш у нешто. Али, кад си млад, често побркаш потребу за блискошћу са неким другим стварима. Желиш да будеш са неким, али не желиш да се забављаш. Све су то неке танане нити. Осећања су као неке степенице, прелазиш их једну по једну и сваки степеник можеш да доживиш на прави начин само ако си стварно зрео и ако истински желиш да закорачиш даље.

Шта кажеш на њену бојазан да ће је „искористити”?

Не знам шта она подразумева под тим, али ко зна у каквој породици расте тај дечак. Можда воли да буде главни, да задовољи своју сујету или реши неке своје муке. Има много људи који немају развијену ту црту: да су фер, да имају обзира према другим људима, да су добри... Ако јој то смета, односно ако се боји, онда нема разлога да са њим има било шта.

Дакле, сами себи смо најбољи саветодавци?

Да.

ПРВИ МАЧИЋИ СЕ У ВОДУ БАЦАЈУ

Бренин први пољубац. Сећаш ли се тога?

Јој, то је било грозно. Сећам се, седели смо и увежбавали нешто, кад ти се залети неки манијак и пољуби ме. Само што ме није угушио, нисам знала шта се дешава, нисам могла да верујем да би неко могао тако нешто да учини у друштву.

Мислила сам, ако је то – то, ја у животу више нећу да се пољубим.

Јеси ли се, ипак, пољубила други пут?

Наравно, али то је било сасвим другачије и остало ми је у лепој успомени.

Добијамо много питања на исту тему: како се љуби?

Пољубац није нешто што треба да се учи. Ако некога волиш и ако осећаш жељу да се пољубиш, онда ту нема рецепта. Пољубац је једноставно – размена осећања, начин да неком покажеш шта осећаш.

Да ли је тако изгледао твој други пољубац?

Наравно, зато ти све време и говорим да у животу мораш прво да осетиш жељу па да нешто урадиш. Иначе испадне без везе.

Надежда Миленковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

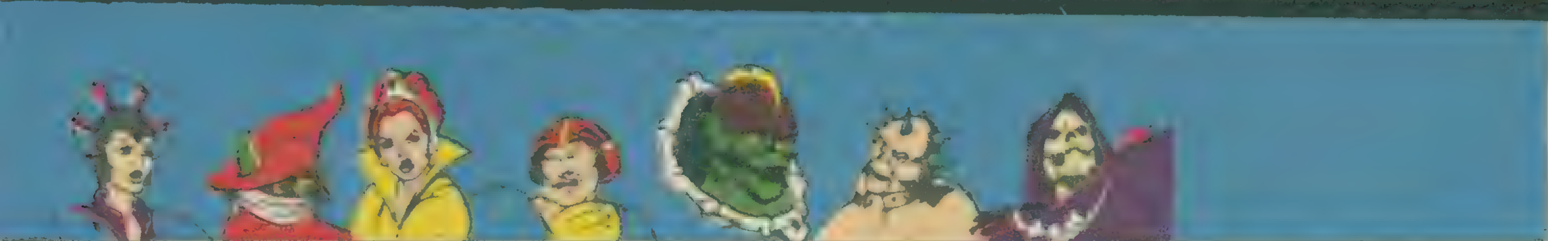

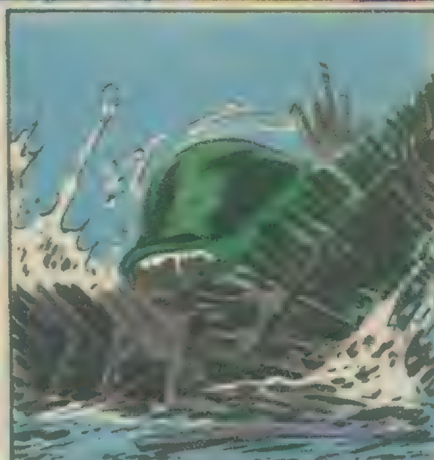

МАСТЕРСОВЦИ!

Изашла је нова СВЕСКА МАСТЕРСА. На СВИМ киосцима, као и сваког месеца авантуре Хи Мена, Орка, Скелетора и осталих ГОСПОДАРА СВЕМИРА.

КРАЈ ФРАНКЕНШТАЈНОВОГ ЧУДОВИШТА

ПОВРАТНИЦИ:

„Tears for Fears"

О групи „Tears for Fears" ништа се није чуло још од времена њиховог врло успешног албума „Songs from the big chair" који су објавили 1985. године. Сада се враћају новом плочом „Seeds of Love" (Семе љубави) која је настала под јаким утицајем Битлса

После четири године избивања са сцене и рада на новој плочи (снимили су две потпуно различите верзије), мењања тројице продуцената и огромног рачуна за студио, најзад су јавности понудили своје дело. Зашто је Курту Смиту и Роланду Орзабалу требало тако много времена да би завршили плочу? О томе говори важнија половина дуета Курт Смит.

– Иза свега стоји наша потреба да урадимо нешто ново. Снимали смо са различитим продуцентима а они су нас схватали у светлу наше последње плоче и вукли назад док смо ми покушавали да кренемо у новом правцу. То је било погубно. Али требало нам је скоро десет месеци да то схватимо. Јер, ми смо се са светске турнеје вратили крајем '85, тако да смо прву половину следеће године провели пецајући, били смо потпуно исцрпљени.

Претходном плочом „Songs from the big chair" њих двојица су направила огроман успех. Одбацили су класични облик рока, соло деонице на гитари, понудили

другачији начин певања и модерну продукцију. То им је помогло да плочу продају у десет милиона примерака. За Америку су направили посебан микс плоче који је вишеструко побољшао продају. Као да се кају због тога?

– Мислим да смо на тај начин створили право Франкенштајново чудовиште. Применили смо неке незаобилазне шеме за производњу високотиражне плоче и добили правог монструма. Требало нам је две године да га се ослободимо, иначе не бисмо били способни да компонујемо ништа вредно. На турнеји по Америци било је дана када сам се стварно лоше осећао. У једном тренутку сам потпуно излудео, хтео сам све да оставим и првим авионом одлетим кући. Није се десило ништа страшно, само ми је било преко главе тог притиска да се наш хит налази на првом месту топ-листе, да непрестано дајем интервјуе за радио и телевизију у различитим градовима, затим летим на следећи концерт. И тако стално. Моје тело је говорило „Остави све", а глава „Иди кући". Менаџер је то схватио и укинуо телевизијска снимања и давање интервјуа.

Што се тиче нове плоче, **желели смо да буде музички изражајнија од онога што смо раније снимали.**

За сингл са ове плоче, песму „Sowing the Seeds Of Love" (Сејући семе љубави), критичари кажу да је урађена у маниру Битлса и да би лако могла да се нађе на чувеном албуму „Sgt. Pepper".

– То је лепо поређење, али не знам да ли је потпуно тачно. Покушавамо да се држимо што даље од главне струје музичара јер је у том послу тешко преживети. Ако ова плоча буде тиражна, то ће нам донети одређене невоље. Ако не буде, створиће неке друге. Ни у једном случају нисам победник. Важно је само остати бистре главе и наставити свој посао.

После свих ових година ми смо постали отворенији, опуштенији и политичнији. Много више верујемо у оно што радимо, сигурнији смо у себе. Пропутовали смо цео свет и много научили. Откако станујем у Њујорку, моји страхови и несигурност су нестали. Њујорк је место где уметност – музика, сликарство, литература – напредују. И лепо је кад видиш да људи о томе воде рачуна. У Енглеској ми се чини да музику ниподаштавају, своде је на нешто свакодневно, обично.

П. J.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ: КРУГ

овај круг сам смислио,
овај круг сам створио,
овај круг сам разбио
у ветар расуо.
ветар мисли, ветар зна
све што знамо ти и ја
он ме воли, он ме носи
он ме разбија
аха
као не, као да
као забрана, као дозвола
као не-не-не, као да-да-да,
као забава и као досада!
као да сам уморан
и као да сам стар,
као да је досадно
и сувише да знам
овај круг сам скупио
и опет склопио
он ме воли, он ме носи
он ми опрашта... аха...

Текст и музика: Екатарина Велика
Изводи: Екатарина Велика

СУБОТИЦА '90

● Следеће године омладински фестивал поп и рок музике у Суботици слави тридесетогодишњицу постојања. Планирано је да се од 24. до 27. маја, када ће се фестивал одржати, направи смотра музичара који су учествовали и побеђивали свих ових година. Наравно, и даље је најважније такмичење нових група па организатори позивају младе саставе да се пријаве на конкурс.

Право учешћа имају музичари до 30 година старости. Треба да пошаљу касету са снимљеним, досад необјављеним, композицијама (у трајању од 15 до 30 минута) и текстове песама у четири примерка. Сем тога, важно је да група или појединац до сада нису објавили ЛП плочу и да се раније нису појављивали на фестивалу.

Радове треба слати под пуним именом и презименом, датумом рођења, адресом и телефоном, најкасније до првог марта 1990. године на адресу: „РУ „Вељко Влаховић", Трг цара Јована Ненаде 15, 24000 Суботица, са назнаком: „За фестивал Омладина '90".

И овог пута организатори ће објавити компилацијски албум на коме ће се наћи по једна композиција сваког учесника, а доделиће се три награде: стручног жирија, публике и награда за алтернативне програме. Воде се преговори са дискографским кућама да победничка група сними албум.

Да подсетимо: на прошлом фестивалу награду публике и жирија добио је састав „Торпеда" из Сарајева (на слици).

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Већ неколико година подвргавам се различитим терапијама код психолога. То је као одржавања аутомобила: после пређених десет хиљада километара пошаљем самог себе на сервис, што је много боље него да допустим да се распаднем а онда безуспешно састављам целину".

Питер Гебриел

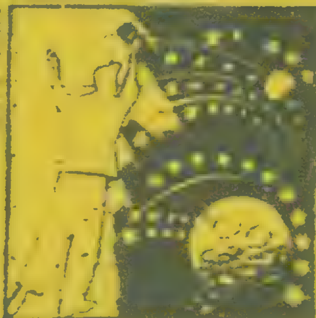

уређује
др Зоран Живковић

НЕБОЈША ИВАНЧЕВИЋ

САН СЕ ОСТВАРИО

Телепатска тастатура компјутера SC-3001 била је на услузи његовим мислима. Живахно су светлуцали сензори и екран спремни да се одазову побуди човека. Требало је само да унесе податке о теми своје приче, идеју, радњу, лица, а затим, укључујући одређене регистре, да изабере стил и дужину приче. Остало је радио компјутер. За мање од једног сата излазила је уредно сложена прича.

Кроз отворен прозор чуло се цвркутање птица са олисталог дрвећа у свеже јутро касног пролећа 3001. године.

Током трећег миленијума технологија је превазишла очекивања и највећих оптимиста. Далеко до људских насеља никле су производне области где су интелигентни и снажни роботи правили све што је било потребно људима користећи природне изворе енергије - сунце, ветар, плиму, осеку... Питање природних налазишта сировина било је заувек решено.

За сваки случај у резерви је мировао систем сабирних електрана. Укључивао се једино за време јаких зима или наглог повећања потреба за енергијом када се накратко поремете еколошка и друштвена равнотежа.

Број људи на Земљи одржаван је у разумној мери. Коначно је свако људско биће било слободно и могло да се бави оним што га је привлачило. Више од половине човечанства чинили су уметници; четвртину спортски опредељени људи и жене. Било у такмичарским дисциплинама, улажући велике

напоре да би доказали своју премоћ, било у надметањима са природом или самим собом, упуштали су се, појединачно или у групи, у авантуре у очуваним природним резерватима високих планина, брзих река, поларних пустоши и морских дубина. Део преосталих одао се уживањима свих врста: од добре хране, преко занимљивих туристичких путовања, до опуштања у топлим приморским крајевима и брдима са благом климом [illegible] зелених шума.

Није било [illegible] никаквих спорова, незадовољства, нису [illegible] границе. Владала је [illegible] равноправност људи и жена у трагању за срећом. Роботизовано друштво [illegible] материјално [illegible]. Бригу око тога да се све одвија беспрекорно [illegible] хармонично [illegible] уместо разних инжењера и техничара [illegible] роботи који су сами себе стварали, усавршавали и одржавали. Возили [illegible] [illegible] каквих ношени тихим погоном, једра бродова – углавном породичних јахти – управ[illegible] није журио и све је било уређено у складу са понашањем доброг домаћина у својој кући.

Аутоматизоване болнице и бескрајно стрпљиви роботи – лекари бринули су о добром здрављу становништва до дубоке старости.

Повећао се број филозофа, није било верске нетрпељивости и искључивости.

Интелигентни роботи израђивали су разне врсте компјутера заснованих на вештачким неуронским мрежама које су [illegible] вештачког интелекта. Настали су [illegible] компјутера [illegible] дати податке о идеји уметничког дела. [illegible] симфоније, представе са [illegible] роботима. Људи су [illegible]

[illegible] старе Грчке.

[illegible] ји, вероватно захваљујући својој жилавости, нису нестали са осталим невољама [illegible] воља готово заборављена од времена сиромаштва и примитивизма људске расе – више није било публике. Није било посматрача, стрпљивих слушалаца, вредних читалаца. Боље речи, било их је занемарљиво мало. Далеко бројнија већина определила се да ствара. Сви су хтели да буду ствараоци и не може се рећи да у томе нису имали успеха. Захваљујући снажној материјално-информатичкој подршци роботско-компјутерске технологије, стварана су изузетна дела у свим областима уметности. Једино што никог није [illegible] њима. Нико никога није слушао. Свако је стварао у свом свету не освршући се на [illegible]

[illegible] књиге које нико [illegible] гомилале су се [illegible] док их роботи не би [illegible] као смеће, извођена [illegible] компјутера [illegible]

Човек [illegible] суперкомпјутер [illegible] искључио довод енергије.

Компјутер се полако угасио а човек изађе у сунчани [illegible]

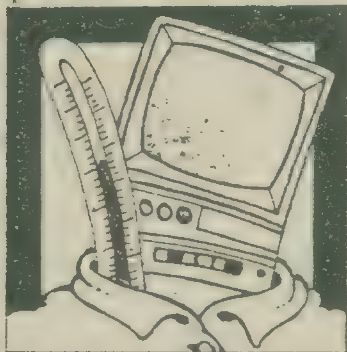

БАРОМЕТАР

ВИДЕО

В. Радосављевић

1. Batman – Бетмен (1989)

Филм о којем се ове године свакако највише писало. Разлог: навршило се пола века откако су Боб Кејн и Бил Фингер створили лик Бетмена (или Витеза таме, како га још зову), једног од најпопуларнијих стрип јунака свих времена, а филм младог редитеља Тима Бартона („Сок од буба") врхунац је у обележавању те годишњице. С пуним правом, мора се додати! Главне улоге тумаче: Мајкл Китон, Џек Николсон и Ким Бесинџер.

2. Cousins – Рођаци (1989)

Упознавши се на венчању заједничких рођака, удата жена и ожењени мушкарац постају љубавници. Њен муж и његова жена одмах то откривају. Али, уместо да их оптуже за неверство, одлуче да се поиграју са њима тако што ће се претварати да и сами имају везу. Редитељ ове допадљиве мелодраме је Џоел Шумахер („Изгубљени момци"), а у главним улогама појављују се Тед Денсон, Изабела Роселини, Вилијам Питерсон и Шин Јанг.

3. Lock Up – Иза браве (1989)

У тренутку када му је до краја издржавања казне остало свега неколико месеци, затвореника Френка Леонија изненада пребацују у други, много строжи затвор. Тамо открива да је премештен због извесног Дрангула, управника затвора, који, из неких својих разлога, жели да му загорча преостало време. Филм је режирао Џон Флин („Бестселер"), а главне улоге тумаче Силвестер Сталоне, Доналд Сатерленд и Џон Ејмос.

4. Ghostbusters II – Истеривачи духова II (1989)

Наставак једног од најбољих и комерцијално најуспешнијих филмова осамдесетих година. Глумачка екипа је иста – Бил Мареј, Ден Ејкројд, Харолд Рамис, Сигурни Вивер и Рик Моранис. Редитељ је поново Иван Рајтман („Орао правде", „Близанци"), а и прича је сасвим налик оној од пре пет година. Дакле, ништа ново, али и даље забавно и духовито.

5. K-9 (1989)

Да би ухватио опасног трговца дрогом, својеглави детектив Мајкл Дули узима новог партнера – дресираног полицијског вучјака Џерија Лија. Занимљиво је иначе да је „К-9" само један од три филма снимљена на ту тему током ове године: друга два су „Нежно" са Џоном Траволтом (Роберт Хармон) и „Тарнер и Хач" са Томом Хенксом (Роџер Спотисвуд). У режији Рода Данијела („Млади вукодлак"), главне улоге тумаче Џејмс Белуши, Мел Харис, Кевин Тиге и наравно, Џери Ли.

Џек Николсон

НАЈБРЖИ БЕЗ ТИТУЛЕ

ХИЉАДУ МИЉА ЗА ХИЉАДУ САТИ

Од свих ствари на овоме свету шкотски земљопоседник Роберт Беркли Еледајс (1779–1854) највише је волео да шета и трчи. Током десетак година почетком 19. века он је сигурно био најбрже живо биће које је ходало на две ноге. Захваљујући тој страсти он је и први човек који је згрнуо богатство бавећи се атлетиком.

Еледајс је наследио очево огромно имање када му је било осамнаест година и убрзо је, бар тако се чинило, дао све од себе да га страћи. Године 1800. положио је хиљаду гвинеја (некадашњи британски ковани новац од злата) као опкладу да ће ходајући превалити раздаљину од деведесет миља (144.810 km) за двадесет један и по сат, али се разболео од грипа и изгубио. Чим се опоравио, повећао је улог на две хиљаде гвинеја и – опет изгубио. До 1801. године улог је достигао пет хиљада гвинеја и тог пута, на дан 10. новембра, Еледајс не само да је успео и зарадио доста пара већ је то урадио сасвим комотно цео сат раније него што је предвиђено опкладом прешавши стазу од 144.810 километара за двадесет сати, двадесет два минута и четири секунде.

Осам следећих година Роберту Еледајсу, популарно званом Капетан Беркли, није било премца у ходању и трчању. Неки су то приписивали његовом начину исхране: посна говедина или јагњетина, бутер, сир, јако пиво и ни капи млека. Други су сматрали да је у питању начин тренинга: знојење и чишћење организма од штетних сокова брзим ходањем у топлој одећи од главе до пете и лежање, опет у вуни и крзну, између две дебеле перине.

Наравно да није било ни једно ни друго. Тајна је лежала у његовом изузетном таленту и стилу живота у коме је лака шетња од педесетак километара дневно била уобичајена појава.

За Капетана Берклија је, примера ради, било најобичније да у такозваној пуној сезони лова и балова устане у пет ујутро, препешачи педесетак километара јурцајући с пушком у руци за тетребима, руча у природи, за једанаест сати пређе деведесет шест километара назад до куће, позабави се текућим пословима, прошета у свечаном оделу још двадесет пет километара до бала у Лоренс Кирку, игра до зоре, врати се полако кући око седам ујутро и остатак дана проведе у лову на јаребице. Сан му, очигледно, није био неопходан да одржи свежину тела и духа.

Са оваквим припремама био је 1809. године у савршеној форми за свој највећи подвиг: хиљаду миља (1609 km) за хиљаду сати и то за велике паре.

Кренувши са старта у Њумаркит Хиту 1. јуна, недељу дана успевао је да одржи просечну брзину од једне миље (1.609 km) за четрнаест минута и педесет четири секунде да би, касније, нешто мало успорио све док 12. јула ујутро није тријумфално стигао на циљ. Изгубио је преко дванаест килограма и добио огромну суму од шеснаест хиљада тадашњих фунти стерлинга, све од опклада. Само пет дана касније отишао је са 23. пуком у рат против Турака у Влашкој.

По повратку с бојишта Еледајс није више јавно наступао већ се посветио побољшању расе говеда на својим имањима и тражењу права на племићку титулу ерла од Ерта, Стретерна и Монтејта. Није је добио и он је свакако највећи атлетичар који никада није освојио ниједну титулу.

Б. Д.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Забава – **Авион са слике** – Ауто-ознака за Мурску Соботу. **2.** Течно ткиво – Лов без дозволе. **3.** Симбол радијума – Пропентрати. **4.** Стари Словен – Део механике. **5.** Опредељење, судбина (лат.). **6.** Ауто-ознака за Мостар – Произвођачи корита. **7.** Носач, амалин – Коњи у народној песми – Име певача Матића. **8.** Надарене особе – Кнез. **9.** Прастановници Потисја – Назив – Прво слово. **10.** Мушко име, Витомир. **11.** Упишите уј – Запад (скр.). **12.** Брука, бламажа.

УСПРАВНО: 1. Рибља јаја – **Наш писац, Симо („Бакоња фра-Брне")**. **2.** Мегаломанија. **3.** Ратно ваздухопловство (скр.) – Ауто-ознака за Тетово – Прибор за рад – Ознака за грам. **4.** Раставна свеза – Ауто-ознака за Португал – Болест настала склеротичним променама. **5.** Име сликара Хегедушића – Симбол нитона. **6.** Окретати. **7.** Причати (тур.). **8.** Пуштати цветове – Исток (скр.). **9.** Девет мушкараца – Километар (скр.). **10.** Премазивање лаком. **11.** Планина у Босни. **12.** Целокупни – Ознака за ампер – Муслиманско женско име, Аземина.

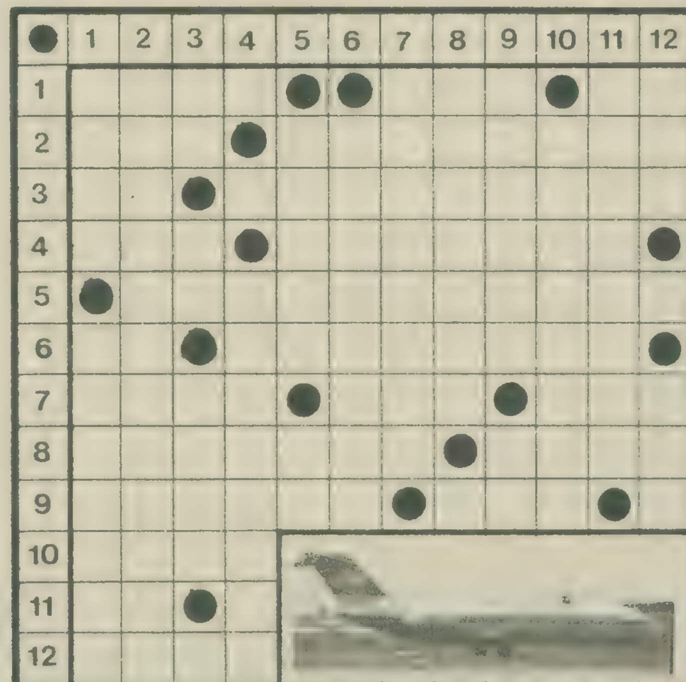

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1					●	●				●		
2				●								
3			●									
4				●								●
5	●											
6			●									●
7					●				●			
8								●				
9							●				●	
10												
11			●									
12												

НЕГАТИВ – ПОЗИТИВ

Који од четири цртежа (позитива) одговара негативу на левој страни?

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ

ОД 24. ДО 30. НОВЕМБРА

ОВАН (21. 3 – 20. 4)

Сунце ће током ове недеље бити у одличном положају према твом знаку што ће донети сјајне могућности за исказивање највећих квалитета у школи, а и шире, како се то каже. Дакле, испољиће се твоје креативне способности Изузетан дан биће 28. Поведи рачуна о облачењу јер постоји могућност да се прехладиш Ових дана твоја осетљивост биће посебно наглашена

БИК (21. 4 – 20. 5)

Радне и интелектуалне способности долазе до пуног изражаја у овом периоду сто би требало искористити добар положај звезда да неке грешчице које су се раније поткрале са лакоћом буду исправљене. На љубавном пољу чека те пријатно изненађење 27. Особа у знаку Ваге пожелеће да ти саопшти нешто веома занимљиво. Пажљиво Ваге су врло осетљиве

БЛИЗАНЦИ (21. 5 – 21. 6)

Повећава се занимање за неку озбиљнију промену у љубавном животу. Изгледа да ће коначно изаћи на видело да двоструке игре могу да доведу само у неугодну ситуацију. Ипак, решење је у правом избору, јер врло је важно да та особа буде добар партнер за разговор. То је услов да се развију танана осећања. Изузетан дан 29

РАК (22. 6 – 22. 7)

Добар положај Венере послаће чаробан прах за омамљивање једног Јарца који потајно сања о сусрету с тобом Требало би да прихватиш бар разговор, јер тај Јарац може да скине баш ону звезду коју непрестано посматраш и прижељкујеш. У школи ћеш имати добру недељу, под условом да избегаваш ћутање и своје варијанте за „штрајковање"

ЛАВ (23. 7 – 23. 8)

Непрестано покушаваш да својој симпатији покажеш колико си достојанствена и неосвојива особа Твоја тврђава ће током ове недеље остати без одбрамбених кула и на [illegible] колико су твоја осећања снажна и искрена. Ако се већ забављаш, имаћеш сјајну прилику да учврстиш ту везу

ДЕВИЦА (24. 8 – 22. 9)

Изненадиће те добре шансе на свим пољима. Али, овога пута без мерења, анализе и процењивања ситуације, може да се догоди да добар период брзо прође Без двоумљења одмах крени у акцију На љубавном пољу лепи догађаји. Први корак предузеће друга особа

ВАГА (23. 9 – 22. 10)

Стање у кући коначно ће се средити Имаћеш неколико сјајних прилика за мале новчане добитке 29 и 30 Припази да својом потребом да пријатељима помогнеш кад год је то неопходно, не доведеш себе у незгодну ситуацију у школи Наставници ти нису баш наклоњени у овом периоду Избегавај ризике

ЗНАК / ПРЕДМЕТИ												
[illegible]	✻	△	□	○	□	△	✻	○	□	△	□	✻
МАТЕМАТИКА [illegible]	✻	○	×	△	□	△	○	✻	○	□	△	△
[illegible]	□	○	✻	□	△	□	△	○	✻	△	○	□
УМЕТНОСТ [illegible]	✻	□	□	△	○	□	✻	△	□	○	□	△
ИСТОРИЈА	○	✻	□	✻	□	✻	□	○	✻	△	✻	○
ГЕОГРАФИЈА	△	△	✻	□	△	○	□	✻	□	○	△	✻
ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ	○	✻	□	△	□	✻	○	△	✻	□	○	□
ТЕХНИЧКЕ НАУКЕ	✻	○	△	□	△	✻	○	□	△	✻	○	□
ФИЗИКА	□	△	○	△	×	△	△	○	□	✻	△	□
ХЕМИЈА	△	□	○	✻	□	✻	○	✻	△	○	□	✻
БИОЛОГИЈА	✻	△	□	○	✻	○	□	✻	○	□	✻	○

– одлично ☐ – врло добро △ – добро) – задовољава к – не задовољава

ШКОРПИЈА (23. 10 – 21. 11)

Ова недеља биће идеална за обнављање старих другарстава. Неће бити никаквих потешкоћа у школи, посебно ћеш имати среће са језицима. На љубавном небу ништа вредно помена, али ти већ имаш о чему да размишљаш зар не? Избегавај непотребне трошкове, новац може лако да измакне

СТРЕЛАЦ (23. 11 – 21. 12)

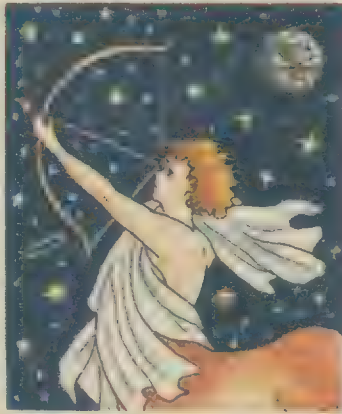

Новости! Изненадан добитак веће своте новца који ће коначно да поправи увек критичну материјалну ситуацију. Настој да овог пута направиш прави потез, јер беспарица не може да те заобиђе. Покушај да своје тајне не причаш пријатељима јер ће убрзо цела школа сазнати за њих, а то не прија увек. Лош дан 29. а већ 30. чека те пријатно изненађење.

ЈАРАЦ (22. 12 – 20. 1)

Венера је 24. ушла у сазвежђе Јарца и сигурно доноси нешто лепо на љубавном плану. Ако ништа, макар пријатно освежење. Избегавај сукобе у кући. У школи ћеш се мало изненадити јер ћеш морати да одговараш нешто што си мислио да си обавио. Чувај се математике!

ВОДОЛИЈА (21. 1 – 18. 2)

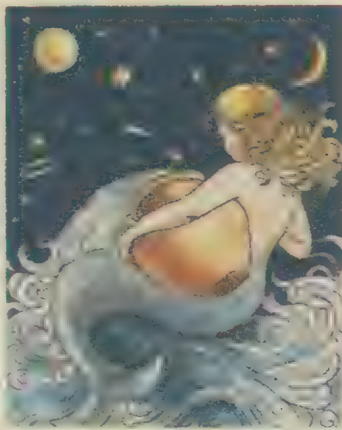

Романтична осећања извлаче те из реалности, пожелећеш да опет пловиш на неком облаку и сањариш о нечем фантастичном. Разговор са старијом особом у коју имаш поверења донеће ти нека значајна открића а јавиће се и нове идеје за размишљање. Леп љубавни дан 25. Биће то нешто врло необично према особи коју си недавно упознао(ла). Можда је на помолу нова тајна љубав

РИБЕ (19. 2 – 20. 3)

Поново ће се јавити занимање за учење и покушаћеш да прошириш своја сазнања из неких необичних области. Психологија може да буде врло занимљива, јер сада си у фази када ти је јако важно да откриваш особине људи. Помагаће и интуиција. Биће прилике да са родитељима разговараш о темама које те привлаче. Повери им се, видећеш да ће те подржати у настојању да проникнеш у тајне одраслих.

Елизабета Лукић

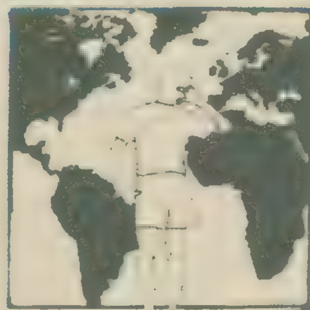

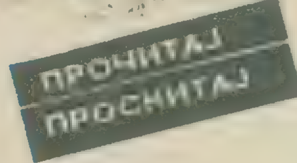

МЕЦИ ЗА НАШЕ И ЊИХОВЕ

Кад је први пут у историји патентиран неки проналазак? Тачан одговор на ово питање гласи: први званични документ који потврђује проналазак издат је архитекти Филипу Брунелескију у Фиренци 1421. године. Познати италијански градитељ, вајар и научник патентирао је уређај за подизање бродова са морског дна. Овај прототип дизалице за вађење потонулих бродова уграђен је на баржама које су превозиле чувени италијански мермер.

Само 28 година касније забележен је и први патент у Великој Британији: издат је фламанском мајстору који је направио витраже у боји на прозорима колеџа у Итону...

Историја патената пуна је занимљивих случајева, али су ипак најзанимљивији они из 20. века. Рецимо процес који је тридесетих година узбудио хемичаре широм света. Судиле су се две америчке фирме које никако нису могле да се погоде око тога којој од њих припада првенство да је пронашла полиетилен. Процес је трајао пуних девет година да би на крају предмет имао 18.000 страница. Приложено је укупно, с једне и друге стране, 5600 материјалних доказа, а на крају је и пресуда заузела такође 5600 страница. Само њено читање потрајало је пуних осам дана... Није важно ко је добио процес, важно је да је производња етилена патентирана и један од првих синтетичких материјала од кога се правила пластична амбалажа могао је да крене у свој освајачки поход по Земљиној кугли.

Ништа једноставније није ни с проналасцима у војсци око којих се такође плету скандали, судски процеси, свађе с коауторима... Поменимо само да број оних који су пронашли митраљез није ништа мањи од оних који су измислили бицикл. Можда је међу њима најнеобичнији случај енглеског правника Џејмса Пакла. Он је 1718. године патентирао уређај који с правом може да се сматра прототипом и претходником (за добрих 150 година) данашњег митраљеза. Из његове цеви сваке секунде излетао је метак. Међутим, занимљивије од техничких података јесте упутство које је проналазач оставио уз своје „чедо". У њему је стајало да је оружје намењено „заштити краља Џорџа I, његовој земљи и законима" и следила препорука да се уређај, кад се пуца на хришћане, пуни округлим мецима, док је за остале пагане проналазач предвидео посебне – коцкасте!

В. М.

Уређује: Диего Варагић

Војник у служби мира

Желео бих да знам да ли могу да постанем војник Уједињених нација и како.

ДЕЈАН
Суботица

Мировни одреди Уједињених нација образују се према потребама и на захтев генералног секретара, а преко вла-

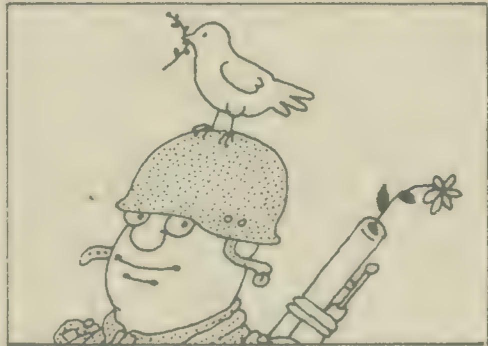

да земаља чланица које саме одређују начин избора. Сазнали смо, у обзир долазе само официри, чак и ако су у цивилу. Дакле, „редови" су искључени и немогуће је испунити жељу појединца да стигне у војне редове УН.

Природно крзно

Имам скупоцену бунду, а не знам од којег је материјала направљена. Из Америке је и на њој пише NATURAL MINK.

СТРЕЛАЦ
Книн

Ради се о канадској ласици.

Светлости позорнице

Имам 16 година и веома волим да глумим. Сви ми кажу да сам талентована и да би требало да се упишем у неку глумачку школу. Кажи ми какве су могућности?

М. И.
Нови Београд

Пошто си већ у средњој школи, једина могућност је да студираш глуму на Факултету драмских уметности у Београду. Сваког априла овај факултет расписује конкурс за упис нових студената и организује пријемни испит који је по

свему нарочит. За њега је потребна и посебна припрема уз помоћ брошуре коју издаје сам факултет.
Број студената је ограничен и зато су критеријуми веома строги.

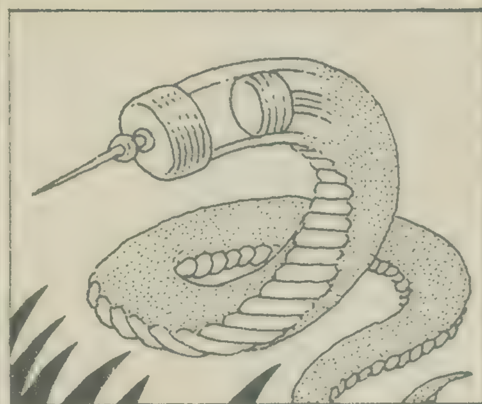

Спасоносни отров

У „Забавнику" број 1913 из 1988. године објавили сте да је змијски отров потребан за справљање серума. Ја већ неколико година хватам змије и прикупљам њихов отров, али не знам коме да га понудим.

ДАМИР ЦВИЈИЋ
Рамиз Садику 21
Ниш

Колико нам је познато, змијски отров је испарљив и зато је начин његовог конзервирања веома сложен. У сваком случају, Имунолошки завод из Загреба, Rockefellerova 2, тел. 041/430-333, једина је установа коју би тако нешто могло да занима. Јави им се, а они ће ти рећи на који начин бисте могли да сарађујете.

Таксиста – инжењер

DRAGI ZABAVNICE,

Ja idem u šesti razred osnovne škole, i do sada sam uvek imao sve petice.Moja velika želja je da u životu postanem taksista. Roditelji mi se često podsmevaju zbog toga.Mama predlaže da postanem inžinjer, dok tata kaže da bi mi biologia dobro pasovala. Baš zbog tih njihovih inicijativa sve se više stidim te svoje želje, te se zato nisam potpisao punim imenom i prezimenom. Da li, i kako da im dokažem da je to lepo zanimanje, ili me vi razuverite. Vaš verni čitalac.

Mr. X X (NG)

Каже се да је лако радити посао који се воли, а тешко волети посао који се ради. Но, то је мудрост која вреди тек онда кад стекнемо некакво искуство на том плану или нам се догоди да „лупимо главом о зид". Другим речима, готово да нема особе која бар једном у животу није променила занимање... Зато је боље да се на време припремиш и за такву могућност...

Ако и не промениш мишљење, сваки путник у таксију ће сутра, сасвим сигурно, бити почашћен сазнањем да га вози инжењер „X".

Да корњача не угине...

Имам барску корњачу, али не знам да ли може да презими у базену нашег врта.

ТАТЈАНА ПЕТРОВИЋ
Крупањ

Пошто је твоја корњача већ закаснила да се припреми за зимски сан, ако је пустиш да се сама сналази, угинуће. Она се, иначе, у природи, пре него што температура ваздуха падне испод 12 степени, завуче у растреситу земљу, тридесетак центиметара испод површине и тако у стању привидне обамрлости – некој врсти зимског сна – дочека пролеће.

Дакле, не остављај је у дворишту, већ

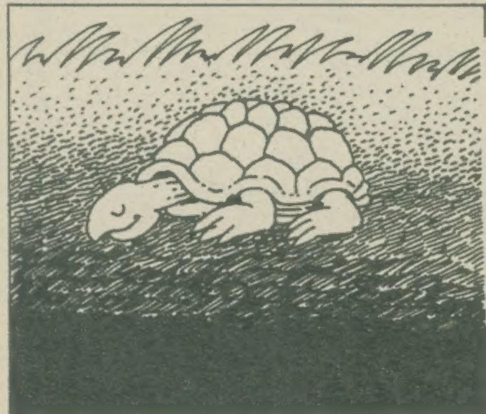

јој обезбеди акваријум и задржи у кући, све док добро не отопли. Храни је глистама, ако ти није тешко да их нађеш, или комадићима сировог меса било које врсте.

Запаљиви мамац штити авион

Занима ме да ли МИГ-29 има ИЦ мамце за збуњивање непријатељских ракета и да ли постоји МИГ-31?

ДАМИР
Задар

Инфрацрвене (ИЦ) мамце, који захваљујући фосфору или неком другом запаљивом пуњењу, ослобађају велику топлоту и „збуњују" ракете програмиране да јуре изворе топлоте као што је мотор летелице, могу да користе сви авиони, па и МИГ-29. Исто важи и за МИГ-31. Дакле, постоји и тип авиона с овом ознаком.

Имена добитника награда по наградној игри
„СУПЕР СВЕСКЕ"
биће објављена у „Забавнику" од 15. XII

ТРАЖИМО
ПРИЈАТЕЉЕ

Иван Софронић, Грмићска 3/4, 15000 Шабац – 8 година, воли музику, сакупља марке и значке.

Сања Поткоњак, Бориса Кидрича 31, 31330 Прибој – 12 година, воли музику, сакупља сличице „Чунга-Лунга", навија за Црвену звезду.

Душица Дукић, Маршала Тита 89, 25252 Бачки Грачац – 9 година, сакупља салвете, постере, марке и омоте од чоколада и бомбона.

Милица Димитријевић, Милана Марковића 1, 37000 Крушевац – 13 година, сакупља све о Алфу.

Санела Бајрић, Јоакима Раковца 10б, 51470 Умаг – 10 година, воли цртање, пише песме, сакупља сличице „Животињско царство" и разгледнице.

Виолета Димић, Имер Мола 52, 38250 Гњилане – 15 година, сакупља постере, тренира кошарку, навија за Партизан.

Stephen Ansah Asare, P.O. Box 607, Mamprobi Accra, Ghana – воли плес, фудбал и стони тенис, језик дописивања енглески.

Лидија Дрственшек, Велебитска 139, 56223 Борово – 12 година, воли хемију, сакупља украсна писма, разгледнице и постере.

Драгица Коцева, НН Борче 5, 92310 Виница – 15 година, воли филмове и дописивање, сакупља постере Тома Круза и Мадоне.

Маја Алич, Црна Вас 235, 61000 Љубљана – 15 година, воли боди билдинг и рок музику.

Љиљана Лазић, Стара банијска 6б, 56223 Борово – 13 година, воли гимнастику, тренира кошарку, сакупља постере и украсна писма.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: игра, дц-9, мс, крв, криволов, ра, провера-ти, ант, статика, дестинација, мо, коритари, амал, ати, Аца, таленти, књаз, Анарти, име, а, Вито, уј, з, љага.

НЕГАТИВ – ПОЗИТИВ: цртеж „Д".

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1978

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

В. д. главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Слављуб Кецић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 30.000 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 331.800 динара, полугодишња 663.600 динара, годишња 1.327.200 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 663.600 динара, полугодишња 1.327.200 динара, годишња 2.654.400 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" – ООУР „Продаја" – претплата на лист: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ:

САД	USD	62.–
СР НЕМАЧКА	DEM	116.–
ШВЕДСКА	SEK	402.–
ФРАНЦУСКА	FRF	393.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	102.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

и „ОЗОН" (радио-емисија Београда 202)

И ДАЉЕ СУ У ПОТРАЗИ ЗА НАЈВЕЋИМ СВЕТСКИМ „БИСЕРИМА"

Графити 89.

Нешто више од три месеца остало је до краја ове наше игре у којој заједнички стварамо нове графите и сакупљамо оне старе који су се крили негде у вама. Подсећамо: игра „ОЗОН"-а и „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" траје до 1. марта. Крајње је време да се и они који су се до сада предомишљали укључе у игру – можда ће баш њихов графит бити објављен у књизи коју штампамо на крају игре или ће га, чак, жири (Александар Баљак, Петар Лазић и Драгослав Андрић) изабрати за неку од награда.

„ОЗОНОВ" КОНКУРС ЗА КРАТКУ ПРИЧУ

● Само вас подсећамо да конкурс „ОЗОН"-а за кратку причу на једној страни траје још недељу дана. Све до 1. децембра своје кратке приче, које се могу сместити у 28 куцаних редова (овај број редова је синоним за једну страну), можете послати на адресу „ОЗОН"-а: РАДИО-БЕОГРАД 202, Хиландарска 2, 11000 БЕОГРАД, са назнаком: за „ОЗОН"! Жири конкурса (Давид Албахари, Михајло Пантић, Петар Лазић – све сами „магови" кратке приче) доделиће једну ПРВУ, две ДРУГЕ и три ТРЕЋЕ награде у новчаним износима од два милиона, милион и по и милион динара. Такође, најбоља остварења са конкурса биће штампана у књизи, као претпрошле и прошле године. За сва детаљнија обавештења о условима конкурса послужиће телефон: 011/346-775 који можете користити свакога дана од 10 до 20 сати. Подсећамо да и „Политикин Забавник", по традицији, награђује три најмлађа и једног најстаријег аутора чије приче буду одабране за књигу. Не оклевајте – конкурс траје још само недељу дана. Како рече Хулио Кортасар својевремено „човек може да научи како да напише роман, али за кратку причу мора да се роди!" – проверите, можда сте баш за то рођени.

НАШ ИЗБОР ПРИСПЕЛИХ ГРАФИТА:

Не веруј у Бога – и он је мушко!
Ина, Младеновац

Џентлмен је фрајер који све ради тако да немаш потребе да изиграваш даму.
Душица, Сомбор

Промашене људе стварају лоши стрелци!
Татјана Људбашић, Београд

Водите љубав, а не пса!
Татјана Људбашић, Београд

Ванземаљце на свет доносе мале зелене роде!
Југослав Куцурски, Сивац

Људождера више нама – отровали су се храном!
Ивана Матковић, Осијек

Љубави, до гроба ћемо заједно, а онда свако на своју страну!
Живојин Дамњановић, Шабац

Најлуђи је онај који свира на гитари без жица да не би сметао комшијама!
Неша, Земун

Живот је заразна болест која се преноси сексом!
Данијела Гојић, Сурчин

Живот је једина школа чијем се крају ђаци не радују!
Данијела Николић, Београд

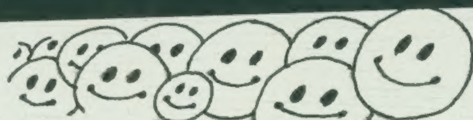

ТРИ „ЗАБАВНИКОВА" ПИТАЊА:

1. *Ко је највећи фолирант?*
2. *Коју нову пословицу треба смислити и пустити у оптицај?*
3. *За кога се може рећи да се „посвађао сам са собом"?*

Одговоре на ова три питања шаљите, као и све графите до сада, на адресу „ОЗОН"-а: РАДИО-БЕОГРАД 202, Хиландарска 2, 11000 Београд, за „ОЗОН" – ГРАФИТИ '89!

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

WALT DISNEY
МИКИ

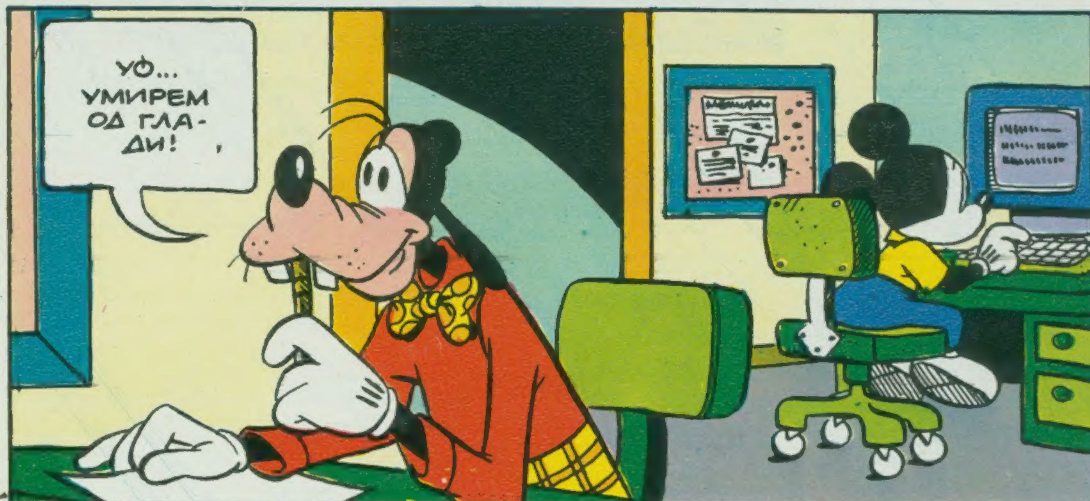
УФ... УМИРЕМ ОД ГЛА-ДИ!

ЕЈ, МИКИ, ЈЕ Л' МОГУ ДА УПО-ТРЕБИМ ТВОЈУ ФАКС - МАШИНУ?
САМО ИЗВОЛИ!

МОРАМ БРЗО ДА ПОРУЧИМ ЈЕДНУ ПИ-ЦУ!

ШТААА?

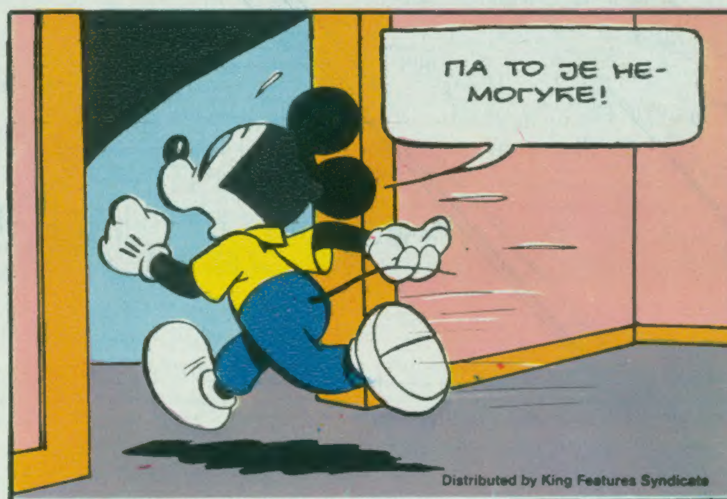
ПА ТО ЈЕ НЕ-МОГУЋЕ!

ШИЉО?! ЈА САМ ЗАПА-ЊЕН!
И ЈА САМ!

ЛЕПО САМ МУ РЕКАО ДА НЕЋУ МАСЛИНКЕ!
4-30